КОММУНИЗМ УЧУН, ВАТАН РАВНАҚИ УЧУН!

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайлов якунлари тўғрисида область сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

1965 йил 14 март якшанба куни меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайловлар бўлиб ўтди.

Область сайлов комиссияси 345 округ сайлов комиссиясидан сайлов якунлари тўғрисида тўлиқ маълумотлар олди.

Тошкент область Советига депутатлар сайлови сайловчиларнинг катта сиёсий кўтаринкилиги руҳида ҳамда зўр активлиги ва уюшқоқлиги шароитида ўтди.

Овоз бериш ҳамма жойда маҳаллий вақт билан эрталаб соат 6 да бошланиб, кеч соат 24 да тугалланди. Барча сайлов округлари бўйича сайловчилар умумий сонининг 99,95 проценти овоз беришда қатнашди.

Сайлов якунларига кўра, коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзодлари учун барча сайлов округлари бўйича овоз беришда иштирок этган сайловчилар умумий сонининг 99,52 проценти қатнашди. Овоз беришда қатнашган сайловчилар умумий сонининг 0,48 проценти депутатликка номзодларга қарши овоз берди.

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар тўғрисидаги Низом»нинг 100-моддасига асосан 22 бюллетень яроқсиз деб топилди.

Область сайлов комиссияси ҳар бир сайлов округи бўйича материалларни кўриб чиқди ва «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар тўғрисидаги Низом»нинг 35-моддасига асосан сайланган 345 депутатнинг ҳаммаси сайлов округлари бўйича Тошкент область Советига депутат қилиб рўйхатга олинди.

Сайланган ҳамма депутатлар коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзодларидир.

Депутатлар орасида 147 хотин-қиз (ёки 42,5 процент), 125 партиясиз (ёки 36,2 процент), 83 ишчи (ёки 24,8 процент), 29 колхозчи (ёки 26,66 процент) бор.

Область Советига сайланган депутатларнинг 64,6 проценти депутатликка янгидан сайланди.

(Депутатлар рўйхати газетанинг келгуси сонида берилади).

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов якунлари тўғрисида шаҳар сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

1965 йил 14 март, якшанба куни Тошкент шаҳрида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига депутатлар сайлови бўлиб ўтди.

Овоз бериш ҳамма ерда маҳаллий вақт билан эрталаб соат 6 да бошланиб соат 24 да тугалланди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайловлар катта сиёсий кўтаринкилик руҳида, сайловчиларнинг зўр активлиги ва уюшқоқлиги шароитида ўтди. Шаҳар сайлов комиссияси 464 округ сайлов комиссиясининг ҳаммасидан меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайловларнинг натижалари тўғрисида тўлиқ маълумотлар олди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига депутатлар сайлашда 637 минг 856 сайловчи ёки сайловчилар умумий сонининг 99, 93 проценти иштирок қилди.

Барча сайлов округларида коммунистлар билан партиясизлар блоки кандидатлари учун 634 минг 123 сайловчи ёки сайловда қатнашган сайловчилар умумий сонининг 99, 41 проценти иштирок қилди.

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар, район, поселка, қишлоқ (қишлоқ ва овул) Советларига сайловлар тўғрисидаги Низомнинг 100-моддасига асосан 129 бюллетень яроқсиз деб топилди.

Тошкент шаҳар сайлов комиссияси «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари область, район, шаҳар, поселка, қишлоқ, (қишлоқ ва овул) Советларига сайловлар тўғрисидаги Низомнинг 45-моддасига асосланиб, ҳар бир сайлов округи бўйича материалларни кўриб чиқди ҳамда сайланган депутатларни барча сайлов округлари бўйича меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети депутатлари қилиб рўйхатга олди.

Тошкент шаҳар Советига сайланган депутатларнинг ҳаммаси коммунистлар билан партиясизлар блокининг кандидатларидир.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 52 (3024) | Сешанба, 16 март 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Маҳаллий Советларга сайловлар областимиз меҳнаткашларининг зўр сиёсий активлиги, бирдамлиги ва уюшқоқлиги билан ўтди. Халқимиз ўзининг энг яхши фарзандлари учун — коммунистлар билан партиясизлар енгилмас блокининг муносиб номзодлари учун якдиллик билан овоз бердилар.

Суратларда: 1. Фрунзе районидаги 343-сайлов участкасида ёш сайловчилар халқ номзодлари учун овоз беришмоқда.

2. Куйбишев районидаги 79-сайлов участкасида овоз бериш пайти.

В. Сироткин, И. Глауберзон фотолари.

ФАНИМИЗ ЮКСАЛАБЕРСИН

Ҳашаматли клуб байрамлардагидек безатилган эди. Эрта тонгданоқ бу ер кишилар билан гавжум бўлиб кетди. Ҳамманинг чеҳрасида қувонч. Ҳамма сайлов қутиси томон ошиқади. Улар, ўз гражданлик бурчларини адо этиш иштиёқидалар.

— Сайлов участкамизда овоз бериш зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборилди,— дейди сайлов участкасининг раиси, медицина фанлари кандидати ўртоқ А. Обидов.— Сайловчиларимиз депутатликка номзодлари кўрсатилган ўртоқларнинг таржимаий ҳоллари билан тўла танишиб чиқишган. номзодлар билан бўлган учрашувларда улар сайловчиларга ўз меҳнат фаолиятлари ҳақида гапириб беришди.

Бу маҳаллада турли касб эгалари истиқомат қилишади. Сайловчилар орасида таниқли олимлар, фаннинг турли соҳаларида фаол меҳнат қилаётган илмий ходимлар кўп. Хозиргина олимлардан академик Собир Юнусов, Ғани Мавлонов, Малик Набиев ва бошқалар овоз бериб кетишган эди.

— Ана олимлардан яна бир группаси келиб қолди,— деди суҳбатдошимиз сайлов участкаси томон яқинлашиб келаётган кишиларни кўрсатиб.

Биз улар билан танишдик, овоз бериб бўлишгач, суҳбатлашдик.

— Биз депутатликка номзодлари кўрсатилган кишиларни яхши биламиз,— деди В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг доценти Х. Раҳимов.— Мен, шахсан ана шу депутатларнинг айримлари билан танишман. Мисол учун ўртоқ А. Исҳоқовани олиб кўрайлик. У Тошкент Давлат университетида ассистент бўлиб ишлайди. Студентларга лекция ўқиш билан бирга, муҳим проблема устида илмий иш олиб боряпти. Ҳаммаси ҳам муносиб номзодлар. Шунинг учун ҳам мен улар учун қувонч билан овоз бердим. Улар бу ишончни албатта оқлайдилар. Турмушимиз янада фаровон бўлсин, илм-фанимиз янада равнақ топсин.

Суҳбатга ўртоқ Ш. Исҳоқов қўшилди. У Тошкент тўқимачилик институтининг доценти.

— Касбдошим Ҳаким Раҳимович тўғри айтди,— деди у,— бугун биз муносиб номзодлар учун овоз бераяпмиз. Мен ҳам ўз гражданлик бурчимни адо этдим. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли фанимиз равнақ топяпти. Илм-фанни янада ривожлантириш учун биз олимлар самарали меҳнат қилишимиз керак.

Тошкентдаги вакцина ва зардоб илмий-текшириш институтининг клубига жойлашган 157-сайлов участкасида овоз бериш зўр уюшқоқлик билан ўтди.

А. АЛИЕВ.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ БИРЛИГИ

Бу куни азим шаҳарларимиз, чароғон қишлоқларимиз жуда эрта уйғонди. Кўчалар, майдонлар, бинолар ажойиб ҳусн кашф этди. Хонадонларимизга саҳарданоқ файз кирди.

Бу куни соат олти бўлмасданоқ шўх ялла лар, оромбахш куйлар ҳаммаёқда баралла янграли. Ясанган-тусанган отахонлар, ҳушнуд онахонлар, меҳнатда чиниққан йигит ва қизлар сайлов участкалари томон йўл олдилар.

14 март — маҳаллий Советларга сайловлар куни халқимиз ўзининг энг яхши ва муносиб ўғил-қизлари учун якдиллик билан овоз берди, давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларини сайлади.

Ватанимиз меҳнаткашлари маҳаллий Совет органларига сайловлар муҳим сиёсий воқеа эканлигини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам маҳаллий органларни сайлашга активлик ва кўтаринки руҳ билан киришдилар. Натижа қувончли бўлди. Сайловлар ҳамма ерда юксак савияда ўтди.

Халқнинг маҳаллий Советларга сайловларда нақадар уюшқоқлик билан қатнашганлигини сайлов комиссияларининг ахборотларидан ҳам кўриниб турибди. Область Советига ўтказилган сайловларда 99,52 процент, Тошкент шаҳар Советига ўтказилган сайловларда 99,41 процент сайловчи овоз берди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига 345, Тошкент шаҳар Советига 464, областимизнинг шаҳар, район, қишлоқ, посёлка ва овул Советларига 9832 депутат сайланди. Булар орасида саноатимизнинг илғор ишчилари, колхоз ва совхоз новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет, комсомол, касаба союз ходимлари бор. Улар эндиликда депутат деган шарафли номга эга бўлдилар.

Совет халқи олдида улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. Улуғвор етти йилликнинг сўнгги йилини барча соҳаларда зафарли якунлашимиз Ватанга кўпроқ моддий ноз-неъматлар етиштириб беришимиз, мамлакатимизда коммунизмнинг муҳташам биносини тезроқ барпо этишда хормай-толмай меҳнат қилишимиз керак. Бу вазифаларни амалга оширишда янги сайланган депутатларимизнинг ҳам муносиб ҳиссаси бўлмоғи лозим.

Депутат — халқ хизматкори. Бунинг маъноси шундаки, депутат катта ишонч билдирган ўз халқига хизмат қилади. Меҳнаткашлар маҳаллий Советларга ўзларининг вакилларини юборар эканлар, уларга қатор наказлар берадилар. Улар маҳаллий Советларнинг ишини янада яхшилайдилар, хўжалик ва маданий қурилиш масалаларида Советлар ролини оширадилар, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни юқори савияга кўтарадилар, деб истак билдирадилар. Халқ улардан маҳаллий органларнинг иш услубини такомиллаштиришни, меҳнаткашларнинг талаб ва ташаббусларига ҳар доим қулоқ солишни, сансалорлик, бюрократизм кўринишларига қатъий зарба беришни талаб этади. Совет депутатининг муқаддас ва олий бурчи — ўз халқига, коммунистик партияга, Ватанга садоқат билан хизмат қилишдир.

Бўлиб ўтган сайловлар совет системасининг, демократиямизнинг, ички ва ташқи сиёсатимизнинг яна бир буюк намойишига айланди. Ҳар бир сайлов бизда умумхалқ байрами ва тантанасига айланиб кетади. Чунки совет кишилари сайлов системамизнинг мутлақо янги эканлигини, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг гўзал самараларидан бири эканлигини яхши биладилар.

Капиталистик дунёда эса бунинг мутлақо аксини кўрасиз. Капитал ҳукмрон бўлган мамлакатларда гражданларнинг аксарияти сайлаш ва сайланиш ҳуқуқидан маҳрум этилган. Сайлаш ва сайланиш ҳуқуқи кишиларнинг бойлигига, имтиёзига, рангига, тилига қараб белгиланади. Бу — ҳалокати муқаррар бўлган империалистик лагернинг «демократия»сидир.

Шунинг учун ҳам Совет кишилари ўз демократиясини юксак қадрлайдилар, бахт ва эркинликнинг энг олий рамзи деб биладилар. Шунинг учун ҳам бизда инсон — инсонга дўст, ўртоқ ва биродар.

Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловларда меҳнаткашлар зўр уюшқоқлик ва активлик кўрсатдилар. Қайсибир сайлов участкасига борманг давомсиз оқиб келаётган, чеҳраларида табассум яшнаб турган хушчақчақ кишиларни кўриш мумкин эди. Улар халқимизнинг энг яхши намояндалари — коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг муносиб номзодлари номи ёзилган бюллетенларни қўлларига олишар ва сайлов қутилари олдига келишар экан, «Ватан учун, коммунизм учун!», «Мардонавор совет халқи учун!», «Порлоқ келажагимиз учун», «Меҳнат учун», «Тинчлик учун!» деб бюллетенларни қутига ташлар эдилар. Ҳаяжон билан айтилган бу сўзлар сайловчиларнинг дилидан чиққан ҳақиқий юрак сўзлари эди.

КПСС Программасида Советлар бутун халқни ўз ичига олган, унинг бирлигини ифодалаган ташкилотдир, дейилади. Ўтган якшанба куни депутатликка сайланган кишиларимиз ана шундай Советлар составида ишлайдилар ва халқ бахт-саодати ҳақида қайғирадилар. Депутатлар коммунистик қурилишда янги-янги муваффақиятлар қозониш учун, жонажон коммунистик партия, Совет ҳокимиятига бўлган меҳр-муҳаббатларини дилга жо қилиб, иш бошлайдилар. Ана шунда улар халқимиз томонидан билдирилган юксак ишончни шараф билан оқлайдилар.

Оқ йўл, депутат ўртоқлар!

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ҚАЙТДИ

Жалолобод ирригация системаси очилиши муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашмоқ учун СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. С. Полянский бошчилигида дўст Афғонистонга борган Совет ҳукумати делегацияси 14 мартда Кобулдан Тошкентга қайтиб келди.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари кутиб олишди.

Делегация 15 мартда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

* * *

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. С. Полянский бошчилигидаги совет ҳукумат делегацияси 15 мартда Афғонистондан Москвага қайтиб келди.

ЕР ЭКИШГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози пахтакорлари ўртоқ Б. Назазовани ҳурмат қилишади. У бир неча йилдан бери колхознинг илғор бригадасига бошчилик қилиб келмоқда.

Бу бригада аъзолари ҳар йили ҳам экишга барвақт киришиб, ҳосилни эрта йиғиштириб олишга одатланишган. Бу йил ҳам ана шундай қилишмоқчи. Бригада ерлари барвақт борона қилиб қўйилди. 400 кубометрга яқин катта-кичик ариқлар тозаланди. Механизаторлар чигитни текисланган ерларга экиш учун зарур чораларни кўришмоқда. 4 та экиш агрегати ремонтдан чиқарилди. Шу билан бирга чигитни квадрат-уялаб экиш учун ҳозирдан тажрибалар ҳам ўтказиб кўрилди. Унда шу нарса маълум бўлдики, тракторчилар ва экипаж аъзолари аниқ квадратлар ҳосил қилишни яхши ўрганиб олишипти. Бригада аъзолари экишни узоғи билан беш кунда тамомлашга ҳаракат қилишмоқда.

Кўпчиликнинг иззат ва ҳурматига сазовор бўлган бригада бошлиғига яна бир катта ишонч билдирилди. Колхозчилар ўртоқ Назазовани область Советига депутат қилиб сайладилар.

Районда бундай ишчан, ташкилотчи ва ғайратли хотин-қизлар жуда кўп. Уларнинг кўпчилиги маҳаллий Совет депутатлигига сайландилар. Шулар орасида Димитров номли колхознинг тажрибали механизатори Ҳалима Холматова ҳам бор. У юқори ҳосилли звенолардан бирига раҳбарлик қилмоқда. Звено аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта ҳосили олишга аҳд қилиб, чигит экишга ҳамма нарсани тахт қилиб қўймоқдалар.

Н. ТЎФОНОВ,
С. БЕКТОЕВ.

ЭНЕРГЕТИКЛАРНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

13 мартда Тошкентда Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ўтган йилги иш якунлари ва 1965 йилги вазифаларга бағишланган бу йиғилишни КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

Докладчи — Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри А. Ҳ. Ҳамидов ва музокараларда қатнашган нотиқлар республикада электр энергетикаси ғоят тез суръатлар билан ривожланаётганлигини гапириб ўтдилар.

1964 йилда Ўзбекистондаги Электр станциялар бутун Чор Россияси олган электр энергиясига нисбатан тўрт баравар кўп энергия ҳосил қилди. Биргина министрликка қарашли станцияларда электр энергияси ишлаб чиқариш 15,4 процент ошди.

Тепловой станциялар қуриш ҳисобига электр фабрикаларининг қувватлари тез оширилди. Ўтган йили ҳосил қилинган жами энергиянинг 61 процентини тепловой станциялар берди. Тошкент. Навоий, Тахиатош ГРЭСларида янги агрегатлар фойдаланишга топширилди. Ўтган йили ҳаммаси бўлиб жами 327 минг киловатт қувватга эга бўлган турбогенераторлар ишга туширилди. Эндиликда Ўзбекистондаги электр станцияларнинг жамики қуввати 2 миллион киловаттга етди ёки етти йиллик арафасида бўлганидан икки баравар ошиб кетди.

Энергетиклар ўтган йили энг янги техникани жорий этиш соҳасида юздан ортиқ тадбирни амалга оширдилар.

Энергетиклар, қурувчилар ва лойиҳачиларнинг ишларидаги камчиликлар йиғилишда кескин танқид қилинди. Бир қанча электр станцияларда ёқилғини ортиқча сарфлаб юборилаётганлиги, энергиянинг исроф қилинишига қарши тегишли кураш олиб борилмаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Етти йилликнинг якунловчи йилидаги марралар белгилаб олинди. Бу йил жами қуввати 436 минг киловатт бўлган турбогенераторлар ишга туширилиши керак. Шунинг натижасида Бухоро газида ишлаётган электр станцияларнинг қуввати икки баравар ошади.

Етти йиллик арафасида ишлаб чиқарилганига нисбатан 2,4 баравар кўп — 11 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиш Ўзбекистон электр станциялари олдига вазифа қилиб қўйилди.

Қурувчилар колхоз ва совхозларни электрлаштириш учун минг километрдан узунроқ юқори вольтли линияларни, 5800 километр тармоқ линияларини ишга соладилар, 81 минг колхозчи хонадонини электрлаштирадилар.

СССР энергетика ва электрлаштириш давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси П. С. Непорожний ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов ўртоқлар йиғилишда нутқ сўзладилар.

Партия-хўжалик активи йиғилишининг қатнашчилари 1965 йилги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар ва Белоруссия, Ленинград, Иваново энергетикларини мусобақага чақирдилар. (ЎзТАГ).

Ғалаба куни — умумхалқ байрами

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИДА

Шонли кун — халқимиз Совет Иттифоқининг 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 20 йиллиги яқинлашиб қолди. ВЦСПС Президиуми ана шу тарихий воқеага бағишлаб ўтказиладиган умумхалқ байрамида касаба союз ташкилотларининг иштироки тўғрисида қарор қабул қилди.

ВЦСПС Президиуми касаба союз ташкилотларига гитлерчи босқинчилар устидан қозонилган ғалабанинг йигирма йиллигига бағишлаб иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, ўлка, область марказларида, корхона ва совхозларда, муассасаларда ва ўқув юртларида тантанали йиғилишлар, митинглар, халқ сайилларига тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш, уруш иштирокчилари ва партизанлар ҳаракати қатнашчилари билан учрашувларни ташкил қилишни тавсия этади.

Маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитетига Қуролли Кучларни маданий оталиққа олиш марказий комиссияси ва Совет Армияси ҳамда Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош Сиёсий Бошқармаси билан биргаликда апрель-май ойларида қўшинларни маданий оталиққа олиш соҳасидаги тадбирлар Бутуниттифоқ ойлигини ўтказиш топширилди.

ВЦСПС Президиуми улуғ ғалаба байрамига бағишланган тадбирлар планини тасдиқлади. Клублар, маданият уйлари ва саройларида ҳамда қизил бурчакларда лекция, доклад, суҳбатлар, жанговар шуҳрат тематик кечалари ўтказиш, Ватан уруши ветеранлари билан, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчилари билан учрашувлар уюштириш мўлжалланди. Улуғ Ватан уруши йилларида Ватан учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган спортчи жангчилар шарафига эсдалик мукофотлари таъсис этишга қарор берилди. (ТАСС).

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ТАНТАНАСИ

Ўтган якшанба куни Тошкентда ҳаво бирданига ўзгариб кетди. Кечагина ҳаммаёқ офтоб, кўчалар ва хиёбонларни кўмкўк ўт қоплаган эди, аммо эрталаб тошкентликлар сайлов участкаларига отланиб кўчага чиққанларида ҳаммаёқни оппоқ қор босганлигини кўрдилар. Меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловга бағишланган ранг-баранг транспорантлар ҳам табиатнинг мана шу ажойиб манзарасида қандайдир яна ҳам ёрқин бўлиб кўринди.

Халқлар улуғ дўстлиги, Коммунистик партия ва қудратли Совет Ватанимиз тўғрисида куйланаётган қўшиқларнинг оҳанглари салқин ҳавода тағин ҳам кенг ёйилди. Сайловчилар халқимизнинг энг яхши намояндалари, коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг муносиб номзодлари номи ёзилган бюллетенларни қувониб қўлга олдилар.

Тошкент тўқимачилари ва темирйўлчилари, машинасозлари ва пойафзалчилари, кабель саноатининг энергетиклари ва ходимлари, олимлар ва педагоглар, врачлар ва санъат арбоблари кайфлари чоғ бўлиб, сайлов қутилари олдига келдилар. Одамлар бюллетенларни ташлаб бўлганларидан кейин ҳам сайлов участкасидан чиққилари келмай, туриб қолардилар. Ҳар ким ҳам ўз дўстларига қандайдир илиқ сўзларни айтишни истарди. Мана шу қисқа суҳбатлар мамлакатимизнинг бахтли турмуши учун хурсандлик ва фахрланиш ҳисларини ифодаламоқда эди.

Ўзбекистон пойтахтида ўтказилган бу сафарги сайловларнинг ўзига хос ажойиб бир хусусияти бор: кейинги икки йил ичида 100 мингга яқин киши янги шинам уйларга кўчиб кирди. Улар ўзларининг янги уйлари жойлашган райондаги янги сайлов участкаларида овоз беришди. Чилонзорнинг кўпгина сайлов участкаларида ҳамда Высоковольтная, Новомосковская, Университет кўчалари районида қад кўтарган янги уй-жой массивларида бу йил сайловлар биринчи марта ўтказилди.

305-сайлов участкасида Чилонзордаги янги уйларга яқиндагина кўчиб келган кишилар учрашдилар. Булар орасида кекса ишчи, токарь Исроил Дўстов ва ёш ишчи Галина Конкова ҳам бор эди. Улар овоз бериш бошланмасдан олдин участкада тўпланган сайловчиларга мурожаат қилиб, совет кишиси ҳар кун янгидан-янги неъматларга муяссар бўлаётганлигини тўлқинланиб гапирдилар. Шу билан бирга сайловчилар бўлажак депутатларга берилган наказларни ғайрат билан амалга оширишларини, шаҳар хўжалигини янада ривожлантиришга ҳаракат қилишларини тилаб истак билдирдилар.

Революция ва граждан уруши ветеранларини, фашист галаларига қарши қўлга қурол олиб курашган кишиларни сайлов участкаларида алоҳида ҳурмат билан кутиб олишди. Фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, бошқа мамлакатларда ҳам донги кетган, йигитлардек бардам кекса бир киши 298-участкага келди. Бу — Италияда жанг қилган совет партизанларининг раҳбарларидан бири— Алессио деб шуҳрат қозонган Алексей Николаевич Флейшер эди.

У, овоз бериб бўлганидан кейин бундай деди:

— Ҳар бир совет кишисининг бахти шундаки, унинг ҳозирги куни яхши ўтган бўлса, эртанги куни бундан ҳам яхши. Ғарбдаги кишилар шунинг учун ҳам бизга ҳаваслари келади.

Тошкентнинг кўпгина сайлов участкаларида шаҳар олий ўқув юртларида ўқиётган ажнабий студентларини ҳам учратиш мумкин эди. Улар совет кишилари конституция берган ўз ҳуқуқларидан қандай фойдаланаётганликларини қизиқиб кузатиб турдилар.

Бирмалик студент Маунг Мья Гуэн бундай деди:

— Одамлар бемалол овоз беришяпти, ўзлари хоҳлаган кишиларни ҳокимият органларига сайлашмоқда. Буларни кўриб жуда хурсанд бўлдим. Чинакам демократия мана шу!

Ўзбекистон пойтахтининг кўпгина сайлов участкаларида туш пайтигача сайловчиларнинг катта кўпчилиги ўз бурчини адо қилиб бўлган эди. (ЎзТАГ).

Суратларда: (Юқоридаги расм). Ўрта Чирчиқ район Тўйтепа посёлкасидаги 32-сайлов участкасига эрта тонгдан келган Энгельс номли колхоз аъзолари овоз бериш учун сайлов бюллетени олишмоқда.

Пастдаги суратда: Ёш сайловчилар овоз беришмоқда.

В. Салов фотолари.

ФАРОВОН ҲАЁТ УЧУН

Қишлоқ тонги ажиб ёришди. Ҳали осмон гумбазини безаб турган юлдузлар чамани ётоғига қўнмай туриб, қишлоқ кўчалари сайловчилар билан тўла бошлади. Улар меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига депутатликка номзодлари кўрсатилган ўз фарзандлари учун овоз беришга шошилишарди.

Мана, орзиқиб кутилган дақиқалар ҳам келди. Қўйлиқ посёлкасидаги сайлов комиссиясининг раиси ўрток М. Содиқов тўпланган сайловчиларни умумхалқ айёми—сайлов куни билан табриклаб овоз беришга таклиф қилади. Энди 18 баҳорни кўрган 87-мактабнинг 11-синф ўқувчиси Парда Қосимов биринчи бўлиб сайлов бюллетенини оларкан, бундай деди:

— Бу йил мен сайлаш ҳуқуқимдан биринчи бор фойдаланаётганлигим билан бахтиёрман. Мен бугун Ватанимизнинг бахт-саодати учун, бахтиёр ёшлик учун овоз бераман.

Шундан сўнг кекса коммунист, пенсионер Сайидмурод ота Тошхўжаев бошлиқ бошқа маҳалла қариялари бирин-кетин сайлов қутилари ёнига келишади.

Қўйлиқ поселкасига жойлашган 49-сайлов участкасидаги 2 мингдан ортиқ сайловчи кундузи соат 12 даёқ якдиллик билан овоз бериб бўлдилар.

Шу куни Қорасув матлубот жамияти коллективи сайловчиларга намунали хизмат кўрсатди. Сайлов участкасида радиоузел орқали берилган концертдан ҳамма хурсанд бўлди.

И. РУСТАМОВ.

ЮРАК СЎЗЛАРИ

Вақт эрта бўлишига қарамай, Чилонзор районининг янги ташкил этилган «Мевазор», «Токзор» маҳаллалари кўчаларида нуроний чол ва кампирлар, ёш йигит-қизлар сайлов участкалари томон йўл олабошладилар.

Соат олти. 114-мактаб биносига жойлашган 309-сайлов участкасининг раиси Р. Рабус сайловчиларни овоз беришга таклиф этди. Бу сайлов участкасидан маҳаллий Совет депутатлигига Д. Зокирова, А. Семенов, М. Хўжаев, В. Липатов ўртоқларнинг номзодлари овозга қўйилган.

Биринчилар қатори сайлов қутиси олдига келган Абдулла ота Султонов йиғилганларга мурожаат қилиб бундай дейди:

— Мен 75 ёшга кирдим. Менинг 8 фарзандим бор. Улар ишлашади, ўқишади. Гоҳо набираларим билан ўғилларим ишлаётган қишлоқ ва шаҳарларни айланиб, меҳнатсевар халқимиз ишидан завқланаман. Бугун мен ҳаммангизни коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришга чақираман. Дунёда тинчлик бўлсин. Бизга бахтли ҳаётни тақдим этган партия, ва ҳукуматимизга раҳмат!

Шундан кейин сайловчилар бирин-кетин бюллетенларни сайлов қутиларига ташладилар.

Х. ШАРИПОВ.

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

Орзиқиб кутилган кун келди. Шаҳар кўчалари байрам либосида. Тонг ёришмасданоқ кўчаларни тўлдирган кишилар сайлов участкалари томон оқиб бормоқдалар.

Октябрь районининг «Узган» маҳалласида жойлашган 906-сайлов участкасидамиз. Бино пештоқидаги қизил алвонларда ёзилган шиорлар узоқдан кўзга ташланади. Байроқлар ҳавода ҳилпирайди. Дарвозадан киришингиз билан дилрабо «Гулноз» куйининг майин садоси эшитилади. Саф тортиб турган пионерлар сайловчиларни салют билан қарши оладилар.

Мана, республикада пионер ташкилотининг тузишда қатнашган биринчи пионер 56 ёшли нуроний аёл Ҳайринисо опа Содиқова сайлов қутилари ёнига яқинлашади. У севинчидан гул-гул ёниб ўтирган одамларга қараркан бундай дейди:

— Мен ўзимизга таниш бўлган, меҳнатда, оилада, одобда кўпчилик ўртасида танилган фарзандларимиз учун овоз бераётганимни яхши биламан.

Шундан сўнг сайлов қутиси ёнига бир аср умр кўраётган табаррук кекса — Ортиқ ота Шохалилов яқинлашади. Отанинг ўндан ортиқ фарзанд, невара — чевaралари бор. Уларнинг бири ўқитувчи, бири врач, бири фан кандидати. Ортиқ ота совет демократиясигина инсонни қадрламоқда, дейди қувончга тўлиб.

11-синф ўқувчиси Гулчеҳра Қосимованинг севинчи чексиз. У биринчи марта коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришдек бахтга муяссар бўлиб турибди.

— Бугун менинг ҳаётимда унутилмас кун,— дейди Гулчеҳра. Мен сайловга қатнашаётганим билан беҳад бахтиёрман.

Сайлов участкасига келаётган одамларнинг кети узилмайди. Улар шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзоди кўрсатилган кишилар учун якдиллик билан овоз берадилар.

Бу ерда сайловчиларга маданий хизмат кўрсатиш яхши уюштирилган эди. 1-мактаб пионер ташкилоти бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчиларидан бир группаси ўз ота-оналари учун ёқимли куй, ашулалар ва шўх рақслар ижро этадилар.

Овоз бериш учун келаётган ҳар бир сайловчи фаровон турмуш учун, инсон қадр-қимматини юксак тутаётган Ленин партиясига қалб ташаккурларини изҳор этардилар.

П. НИШОНОВ.

КОЛХОЗДА БАЙРАМ

Калинин районидаги Свердлов номли колхоз қишлоғи одатдагидан анча илгари уйғонди. Умумхалқ айёми—маҳаллий Советларга сайловлар ўтказиладиган бу тонгни орзиқиш билан кутиб олган пахтакорлар, чорвадорлар Ильич нури билан чароғон кўчаларни тўлдириб, сайлов участкаси томон шошилишарди. Улар бу улуғ айёмга кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўрган ҳолда етиб келишди. Сайловчилар колхоз раиси Убайдулла Мусаев ва механизатор Насиба Эргашева каби ҳамқишлоқлари учун овоз беришга шошилишарди.

Мана, соат 6. Сайлов участкасининг раиси ўртоқ Л. Охунов ўз ҳамқишлоқларини бугунги улуғ айём — сайлов тонги билан табриклаб, уларни юртимиз бойлиги, қишлоғимиз чиройи учун овоз беришга чақиради.

Пенсионер Зия ота Пўлатов биринчи бўлиб сайлов бюллетенини олади. — Мен, — дейди ота шунда, — ҳозир етмиш иккига кирдим. Лекин инсон қадрини, меҳнат роҳатини Советлар давридагина кўрдим. Мен ҳозир давлатдан 110 сўм пенсия олаётирман. Мен, бугун ана шу бахтли ҳаётимиз учун овоз бераман.

Кўксини қўш Меҳнат Қизил Байроқ ордени безаб турган бу нуроний ота кетидан бошқа сайловчилар ҳам бирин-кетин овоз берадилар. Мен, — дейди эндигина 18 баҳорни кўрган ёш сайловчи Зокир Рихсиев,— бу йил биринчи марта гражданлик ҳуқуқимдан фойдаланиб, маҳаллий Советлар депутатлигига номзод — ҳамқишлоқларим учун овозимни бераман.

Қишлоқнинг тўрт мингдан ошиқ сайловчиси куннинг биринчи ярмидаёқ овоз бериб бўлишди. Лекин байрам шодиёнаси, ёқимли куй садолари кечгача янграб турди. Сайлов участкасида қишлоқ аҳолисига ҳамма шароит яратиб берилган эди. Болалик аёллар учун кўчма ясли ишлаб турди. Қишлоқ матлубот жамияти коллективи сайловчиларга маданий савдо хизмати кўрсатиб, колхоз бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт қўйиб берилди.

Ш. АБРОРОВ.

КАТТА ШОДИЁНА

Бектемир қишлоғининг марказидаги 52-ўрта мактаб биносига жойлашган 233-Пролетар сайлов округига қарашли 2-сайлов участкаси эрта азонданоқ сайловчилар билан гавжум бўлиб кетди. Сайлов қутиси ёнига биринчи бўлиб Охунбобоев номли колхознинг 4-бригада бошлиғи, моҳир механизатор Шоҳимардон Кўқанов келади. У, ўз ҳуқуқидан баҳраманд бўлиб, қувонч билан овоз бераётганлиги ва бу улуғ айёмни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олаётганлиги ҳақида гапиради:

— Бригадамиз аъзолари сайловга муносиб меҳнат совғаси билан келдилар. Минг гектардан ортиқ ер кузда сифатли шудгор қилиб қўйилган эди. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, бу йилги мўл ҳосил учун зарур бўлган барча тадбирларни амалга оширдик. Ҳар гектар еримизга 8—10 тоннадан ўғит соляпмиз. Ариқ ва зовурларни ҳам мавсумга тахт қилдик. Ихтиёримиздаги барча техникани сифатли ремонтдан чиқардик. Ўтган йили бригадамиз ҳар гектар ердан 32 центнердан пахта ҳосили олди, бу йил гектаридан 37 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдамиз.

— Болаларим, сизларга ҳавасим келади, — дейди колхоз тузилишида актив иштирок этган 87 ёшли Эгамберди ота Назаров. — Мен колхозда узоқ йил ишладим. Партия ва ҳукуматимиз менинг кўп йиллик хизматларимни ҳисобга олиб, менга пенсия тайинлади, роҳат-фароғатда яшаётирман. Давлатимизнинг биз кексалар учун қилаётган ғамхўрлиги учун чексиз миннатдорман.

Шундан сўнг сайловчилар бирин-кетин сайлов қутиси ёнига келишиб овоз бера бошлашди. Улар Охунбобоев номли колхоз механизатори Остонақул Нишонов, чевар теримчи ва моҳир пахтакор Рихси Мўминова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар бошқармаси ва граждан қурилиши коммунал хўжалиги референтлар группасининг мудири Иноят Ҳидоятович Ҳидоятовларга овоз беришди.

Шу куни Тўйтепа посёлка Советининг аҳолиси ҳам ҳар кунгидан кўра барвақт уйғонди. 252-Киров сайлов округига қарашли 31-сайлов участкасининг сайловчилари ҳам уюшқоқлик ва якдиллик билан овоз бердилар.

Ҳ. ТЎЛҚИНОВ.
Ўрта Чирчиқ райони.

Якдиллик билан

Эрта тонг. Соат олти. Октябрь районидаги 258-сайлов участкаси жойлашган «Узбекгидроэнергострой» биноси гавжум. Поёндоз тўшалган шинам хонага биринчи бўлиб Пирмуҳаммад ота кириб келади.

— Марҳамат отахон, — дейди самимийлик билан участка сайлов комиссиясининг раиси Зиннат Ҳусаинов.

Нуроний ота депутатларнинг номи ёзилган бюллетенни олиб сайлов қутиси олдига келади.

— Мен, — дейди Пирмуҳаммад ота, — энг азиз, муносиб ўғил-қизларим учун овоз беряпман. Улар сайловчиларнинг ишончини албатта оқлайдилар.

— Бу баҳор тонги умрбод эсимда сақланиб қолади, — деди сайловчи В. Казминская, «Узбекгидроэнергострой» трести ишчиси. Вера эндигина 18 баҳорни кўрган. Сайловда биринчи марта қатнашяпти.

Сайлов участкасига бирин-кетин очиқ чеҳра билан муҳтарам ота-оналар, опа-сингиллар келиб турибдилар.

Улар коммунистлар билан партиясизларнинг мустаҳкам блоки номзодлари учун овоз берар эканлар қувончларининг чеки йўқ эди. 258-сайлов участкасида овоз бериш зўр уюшқоқлик ва якдиллик билан ўтди.

И. ЮСУПОВ.

Суратда: Фрунзе районидаги 342-сайлов участкасида коммунистлар билан партиясизлар ажралмас блокининг номзодлари учун овоз бериш пайти.

ИШЧИ БАХТИ

Баъзан шундай бўладики, киши умрининг бир неча соатигина қаҳрамон қилиб қўяди уни. Лекин шундай қаҳрамонликлар ҳам бўладики, инсон бир умрлик меҳнати билан шу даражага етишади. Тошкентдаги асбобсозлик заводининг токари Анатолий Андреевич Ефимков ҳам бир неча йиллардан бери қилиб келаётган меҳнати эвазига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон олди.

*** * ***

...Қаҳрамонликнинг бошланганига 20 йилдан ошди. Четдан қараганда бу воқеаларнинг ҳаммаси оддийгина кўринади.

1943 йилнинг эрта кузида завод қурилаётган жойга бир группа болалар келди.

— Мени шу ерда кутиб туринглар,— деди тўладан келган, паст бўйли киши ва уч-тўрт қадам юриб, ўгрилиб қаради. Болаларнинг ичидаги каттароғи — 15 яшар Толикка тайинлади:

— Сен болалардан бохабар бўлиб тур. Шўхлик қилишмасин.

Мастер Виктор Кузьмич Лосев завод территориясига кириб кетди. Ростини айтганда бу ерда ҳали заводнинг ўзи йўқ эди. Цехлар биносига эндигина ғишт қўйилаётганди.

Болалар шўхлик қилишмади. Ҳамма қаттиқ чарчаган эди. Толик ҳам ўртоқларининг ёнига — майса устига ўтириб олиб, хаёл суриб кетди. Шунақа, қаттиқ чарчаган, зериккан пайтларида у ўзининг туғилиб ўсган жойларини — Вологда областининг Луковици қишлоғини, ўзи чўмиладиган Шексна дарёсини, болалар уйини, кейинчалик Бухорога эвакуация қилинган ҳунар мактабини эслади. Мана, ниҳоят Бухоро — Тошкент поезди уларни яна бир манзилга олиб келди.

.- Мастернинг хушчақчақ овози йигитчанинг хаёлини бўлиб юборди.

— Ҳозир овқатланиб оламиз. Кейин ишга тушамиз.

Болалар шу яқин ўртадаги колхоз клубига жойлашиб олишди. Янги завод ҳали қуриб битказилмагани учун «Россельмаш» заводига юборишди уларни.

Толя Ефимковнинг меҳнати ҳам, қаҳрамонлиги ҳам ана шу кундан бошланди. Йигитча токарлик станоги ёнида ўн икки, гоҳо ўн тўрт соатлаб ишлар, ҳеч ким мажбур қилмаса ҳам унинг ўзи интиларди шунга. Толянинг дўстлари Гусейн Содиқов ҳам, Ваня Коршунов билан Миша Спиринлар ҳам заводнинг ўзида ётиб-туришарди. Йигитчалар шу ерда туриб фронтга ёрдам берар эдилар.

1944 йил баҳорида эса Толя Ефимков касбдош дўстлари билан Тошкент асбобсозлик заводига ўтди. Толяларнинг цехи икки сменада ишлар, болаларнинг қадрдон устози Виктор Кузьмич Лосев ҳам шу ерда эди...

— Менимча Ефимков мастерликни уддаласа керак,— Виктор Кузьмич бир куни цех бошлиғига ўзини кўпдан бери ўйлантириб келаётган ана шу фикрни айтди.— Ёш бўлса ҳам кўпчиликка бош бўладиганлардан...

Ефимков ҳақиқатан ҳам кўпчиликка бош бўла олди. У энг қийин пайтларда дўстларининг ёнидан жилмас, слесарлар тушунмаган узелларни чертёжлардан кўрсатиб ўргатар, мураккаб операцияларни ўзи бажарар эди. Бунинг устига ёш мастер кун бўйи станок ёнидан жилмасдан ишларди.

Ефимковга ўхшаган йигитларни «тез қуйилган» дейишади. Болалик шўхликларини жуда тез тарк этди, босиқ, оғир табиат бўлиб қолди. У билмаганини сўраб ўрганар, билганларини бошқалардан аямас эди.

Шундай қилиб қаҳрамонлик давом этаверди. План муттасил ошириб бажарилар, бошқалар Анатолийдан ўрганишга, унинг меҳнат қаҳрамонликларини қайта-қайта такрорлашга интилар эдилар.

Кишининг ўз меҳнатига муносабати энг нозик пайтда билинади. Бўлган бир воқеа ҳеч кимнинг эсидан чиқмайди.

Уша куни эксперимент цехининг бошлиғи Ефимковни чақириб қолди.

— Кечиктириб бўлмайдиган заказ тушиб қолди. «Ташсельмаш» заводи учун 50 та валик тайёрлаб бериш керак, бўлмаса пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш плани бажарилмай қоладиганга ўхшайди.

— Қачонгача битириш керак экан?— сўради Ефимков.

— Эртага.

Смена тугаган, кўпчилик токарлар уйига кетиб қолишган эди. Ефимковнинг хаёлида икки хил фикр кезарди. Ишдан кейин ҳаммаям дам олишни, хурсандчилик қилишни хоҳлайди. Лекин барибир вазифани бажариш керак. Шу деталларни кутиб неча-неча кишиларнинг иши тўхтаб тургандир?

Анатолий пардозловчи дўстларидан бири билан цехга қайтиб кирди. Токарлик станоги кечқурун соат 4 дан эрталаб 10 гача тинимсиз ишлади. Тайёр бўлган валикларни тахлаб, «шахсий» қутисини тўлдирди. (У 1948 йилдан бери аъло сифатли деталлар ишлаб келаётгани учун техника контроли бўлими унинг маҳсулотларини текшириб ўтирмайди). Шундай қилиб вазифа бажарилди.

Бундай вазифаларнинг ҳаммасини бирма-бир санаб ўтириш зарурмикан? Шусиз ҳам заводдагилар Анатолий Андреевич Ефимковнинг меҳнат ғалабалари оз эмаслигини яхши билишади.

Заводдаги рационализатор ҳамда ихтирочилар билан суҳбатлашиб қолсангиз, Ефимковни яхшигина устоз деб билишади. Унинг кейинги йилларда кетма-кет киритган таклифлари ўзига ўхшаш токарларнинг меҳнатини нақадар енгиллаштирганини, бир ўзи фрезерчиликни ҳам, пардозловчиликни ҳам, токарлик ва слесарликни ҳам эгаллаб олганини гапириб беришади. Рост, йигит кишига қирқ ҳунар ҳам оз. Ефимков яна янги ҳунарларни ўрганаверади. Унга, оддий бир токарга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвон берилиши бутун асбобсозлик заводининг коллективи учун байрам бўлиб кетди. Лекин бунинг ажабланадиган жойи йўқ. Анатолий Андреевич бир умрлик жасорати эвазига ана шундай унвон олди.

В. ЖУРАЕВ.

Суратда: А. А. Ефимков.

Зиё чашмаси

— Тўйларимизнинг ихчам, замонавий руҳда ўтишига эътибор бермоғимиз лозим. Бунинг учун хотин-қизлар бу ишга яқиндан бош-қош бўлиши керак, албатта.

Маҳмуда опа залда ўтирганларга бир қараб қўйди-да, яна сўзида давом этди:

— Айниқса, тўйларга тугунлар кўтариб бориш ва уларга икки ҳисса кўп нарса тугуб қайтиш каби ярамас ўтмиш сарқитларига бутунлай чек қўйишимиз керак. Бу ортиқча исрофгарчилик, беҳуда сарф-харажатлардан бўлак нарса эмас.

Университет тингловчилари бу суҳбатни мароқ билан тинглар, айрим тушунмаган нарсаларни сўраб, кўпчилик ўртасида муҳокама қилишарди.

Дарҳақиқат, университетнинг бугунги машғулоти ҳам ҳар қачонгидек қизиқарли бўлди.

Ҳа. Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда ташкил этилган хотин-қизлар халқ университетининг ҳар бир машғулоти жуда мазмунли ўтаяпти. Университетга қишлоқ хотин-қизларидан 150 га яқин киши жалб этилган. Университетга кекса педагог, актив жамоатчи Маҳмуда Муҳиддинова ректорлик қилади. Машғулотлар ишлаб чиқариш илғорлари ва мутахассислар томонидан олиб борилмоқда.

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЎРИГИ ОЛДИДАН

— Колхозда хотин-қизлар халқ университетининг ташкил этилиши,— дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўрток И. Очилов,— қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида тарбия ишларини тағин ҳам кучайтиришда муҳим омил бўлди. Айниқса, ёш оила аъзоларининг тотув ва ширин турмуш кечиришлари, уларни аҳиллик, дўстлик ва биродарлик руҳида тарбиялашда университетнинг роли катта бўляпти.

Мана бир мисол. Қай бир куни янги оила қурган ёшлардан Ҳалима Қосимова Маҳмуда опа олдига келиб, ўз умр йўлдошидан шикоят қилиб қолди. Тажрибали педагог бу масала билан жиддий шуғулланади. Оиладаги келишмовчилик икки ёшнинг ҳаётни яхши билмасликлари ва турмушга енгилтаклик билан қараши орқасида содир бўлган экан. Университет коллективининг аралашиши натижасида икки ёшнинг турмуши қайта тикланди.

— Қишлоғимизда ичкиликка берилган айрим кишилар бор эди,— дейди университет ректори.— Масалан, Абдуқаҳҳор Каримов топганини ичкиликка сарфлар, маст бўлиб оиласини ҳақоратлар эди. Биз унга ҳам ўз таъсиримизни ўтказдик, тартибга чақирдик уни. Ҳозир Абдуқаҳҳорни қишлоғимиздаги энг одобли кишилардан бири дейишга ҳақлимиз.

Университет коллективининг ажойиб ишлари ҳақида кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Колхозда икки йилдан бери иш олиб бораётган хотин-қизлар университети коллективи қишлоқ меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш, кишиларни билим чашмаларидан баҳраманд қилиш соҳасида яхши тадбирларни амалга оширяпти. Колхоз қишлоғида зиё чашмасини таратаётган бу маданият ўчоғининг ишлари ҳақида ҳар қанча илиқ сўзларни айтсак арзийди.

Э. ЮНУСОВ.

Калинин районидаги Назарбек қишлоқ совети кутубхонаси доим кишилар билан гавжум бўлади. Ҳалима Жабборова бу кутубхонада ўн йилдан бери ишлаб келмоқда. У ўзининг ишчанлиги, ширин муомаласи билан ўқувчилар орасида катта ҳурмат қозонди. Суратда: ўртоқ Ҳ. Жабборова иш устида.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

ДАСТЛАБКИ ЯКУНЛАР

Бу йилги ўқув йилида сиёсий маориф шохобчаларида машғулотлар янгичасига ва қизғин олиб борилмоқда. Тингловчилар ягона программа асосида мамлакатда коммунизм қурилиши, дунё социалистик системасининг ривожланиши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда коммунистик ва ишчи партияларнинг стратегия ва тактикаси масалаларини қунт билан ўрганмоқдалар.

Агар 1963—1964 ўқув йилида сиёсий маориф шохобчаларида 342 минг киши ўқиган бўлса, бу йилги ўқув йилида тингловчиларнинг сони 355 минг 750 кишига етди. Бу шуни кўрсатадики, сиёсий маориф шохобчаларида машғулотлар ҳозирги замон талаблари асосида қизиқарли, кенг омма учун тушунарли қилиб олиб борилмоқда. Тингловчилар бу машғулотларда ўзларини қизиқтирган, ҳозирги замон воқеаларини тўғри ва ижодий баҳолашга ёрдам берадиган саволларга қониқарли жавоб олмоқдалар.

Бу йилги ўқув йили шунинг учун ҳам қизиқарли ва кенг мазмунлидирки, у ажойиб воқеаларга бой: совет кишилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 47 йиллик юбилейини, жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллик тўйини зўр шодиёна билан нишонладилар. СССР Олий Советининг олтинчи чақириқ бешинчи сессияси, КПСС Марказий Комитетининг октябрь ва ноябрь Пленумлари — буларнинг ҳаммаси ўқув программасининг ўзагини ташкил этади. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарори партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш партиянинг коммунистик қурилишга раҳбарлик ролини янада кучайтиришда катта роль ўйнамоқда.

Ўқув йилининг дастлабки ойлари маълумотлари шуни кўрсатадики, партия ташкилотлари раҳбарлик соҳасида ижодий ташаббус кўрсатиш, коммунистларни ғоявий чиниқтириш уларнинг сиёсий ва жанговар тайёргарликлари савиясини ошириш масалаларига катта эътибор бера бошладилар. Пропагандистларнинг методик янгиликлари ҳам кўпайди, тўгаракларда сиёсий ва назарий семинарларда машғулотларнинг ғоявий-назарий савияси ошди, ўрганилаётган масалаларни коммунистик қурилиш практикаси билан боғлаб олиб боришга катта эътибор берилабошланди.

Шаҳар партия комитетлари, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари программада кўрсатилган материалларни ўзлаштиришда бу йилги ўқув йилининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиб, пропагандист кадрларни тайёрлашга катта жавобгарлик ҳисси билан муносабатда бўлдилар. Тўгараклар, сиёсий мактаблар ва назарий семинарларга раҳбарлик қилиш учун яхши тайёргарлик кўрган, тажрибали ва тарбиявий маҳоратга эга бўлган пропагандистлар жалб этилди.

Сиёсий маориф шохобчаларидаги звеноларга жами 10245 пропагандист лектор ва консультантлар раҳбарлик қиляпти. Улардан 7320 киши олий ва ўрта маълумотлидир. Пропагандист кадрлар составида 2486 партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари бор. Шунингдек 1692 пропагандист олий ўқув юртлари ва мактабларнинг ўқитувчилари ва ходимларидан иборатдир.

Масалан, Фрунзе район партия комитетидаги 13 масъул ходимнинг ҳаммаси пропаганда ишларида фаол қатнашиб келмоқда. Чирчиқ шаҳридаги корхоналар ва ташкилотлардаги 202 раҳбар ҳам омма ўртасида актив пропаганда ишларини олиб боряпти.

Пропагандистларга амалий ёрдам бериш мақсадида область партия комитети ва сиёсий маориф уйи методик қўлланмаларни нашр этиб, жойларга юборяпти, кўчма семинарлар ва консультациялар ташкил этиляпти. Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртлари ўқитувчилари иштирокида ана шундай семинарлардан 6 таси ўтказилди. Бу жуда яхши натижалар беряпти. Пропагандистларнинг малакасини оширишда область шаҳарларида ўтказилаётган пропагандист маҳорати мактаблари ҳам яхши натижалар бермоқда. Ўтган йилнинг декабрь ойида Тошкент шаҳрида ўтказилган ёш пропагандистларнинг методик конференцияси ҳам кўп фойда келтирди. Бу семинарда пропаганданинг таъсирчанлигини ошириш, партия пропагандаси санъатини Лениндан ўрганиш, тингловчиларга амалий топшириқ бериш—пропагандани ҳаёт билан боғлаб олиб боришнинг энг маъқул усули эканлиги каби масалалар муҳокама қилинди. Шаҳар партия комитетлари, район партия комитетлари, саноат корхоналари ва колхоз-совхозлар қошида ташкил этилган штатсиз сиёсий маориф кабинетлари ҳам пропагандистларга катта методик ва назарий ёрдам бермоқда.

Чирчиқ шаҳридаги сиёсий маориф кабинети пропагандистлар ўртасида катта ишлар олиб бормоқда. Бу ерда пропагандистларнинг хизмати учун ҳамма нарса муҳайё. Кабинетга келган пропагандистлар ҳар бир тема бўйича методик қўлланмалар ва унинг планлари билан таниша оладилар. Истаган газета ва журналларини ўқийдилар. Стенд ва виставка материаллари билан танишиб, ўзларига керакли саволларга жавоб олаоладилар.

Оққўрғон район партия комитети сиёсий маориф кабинети ҳам ўз ишини юксак савияда ташкил этган. Бу ерда пропагандистлар учун консультация ўтказишдан ташқари халқаро темаларда савол-жавоблар кечаси ҳам бўлиб туради. Бекобод, Олмалиқ шаҳарлари партия комитетлари ҳузуридаги лекторлар группалари ҳам пропагандистлар ўртасида моҳирлик билан иш олиб бормоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси сиёсий маориф шохобчаларида ўқув ишларини юксак савияда ташкил этишга ёрдам беряпти. Бекобод металлургия заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати, Оҳангарон кўмир разрези ва 9-шахта, Орджоникидзе районидаги «Ўзбекистон», Калинин районидаги Охунбобоев номли, Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозлари ва бошқа кўпгина корхона ва муассасаларда машғулотлар юксак савияда ва ташкилий равишда ўтмоқда. Уларда тингловчилар актив иштирок этмоқдалар.

Калинин районидаги «Октябрь» колхози партия ташкилоти ҳузурида ташкил этилган конкрет экономикани ўрганиш тўгарагида машғулотлар, айниқса қизиқарли ўтмоқда. Пропагандист ўртоқ Қ. Қосимов машғулотларни юксак савияда олиб бориш учун ўзининг куч ва ғайратини, маҳоратини ишга солмоқда. Жумладан, «Дунё социалистик системаси ҳозирги замоннинг ҳал қилувчи ва революцион факторидир» деган темада ўтказилган машғулотда жуда кўп тингловчилар сўзга чиқдилар. Пропагандист ўтилган темани мустаҳкамлаб олгандан кейин навбатдаги 4-тема мазмунини содда қилиб тушунтириб берди. У социалистик мамлакатларда халқ хўжалигининг ривожланиши масаласига тўхтар экан уни СССР халқ хўжалигининг 1964 йилдаги ривожланиш якунлари билан узвий равишда боғлаб кўрсатди. Республика ва ўз колхози ҳаётидан мисоллар келтирди. Шундай қилиб машғулот қизиқарли ўтди ва тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

2-«Далварзин» совхози партия ташкилоти, Чирчиқ электрохимия комбинати партия ташкилотлари ҳам семинарларнинг ўз вақтида ва қизиқарли ўтиши учун курашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Пропагандистларнинг яхши ишлари, улар раҳбарлик қилаётган тўгараклар, сиёсий мактаблар ва назарий семинарлар ҳақида кўплаб ибратли мисолларни келтириш мумкин.

Бироқ сиёсий маориф ўқувига раҳбарлик қилиш соҳасида ҳали камчиликлар йўқ эмас. Кўпгина жойларда машғулотларга жуда кам киши қатнашади. Ўтилаётган темалар юксак ғоявий ва назарий савияда олиб борилмайди. Пропагандистлар машғулотларни ўтказишга юзаки тайёргарлик кўрадилар. Масалан, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати партия ташкилоти ҳузуридаги тўгарак раҳбари ўртоқ В. И. Воробьев «КПСС Программасида социалистик давлат тўғрисидаги маркса-ленинча таълимотнинг ривожлантирилиши» деган тема юзасидан ўтказиладиган машғулотга яхши тайёргарлик кўрмасдан келган. Унинг на плани, на конспекти бор эди. У тингловчиларга «Политическое самообразование» журналидан методик кўрсатмани 30 минут ичида силлиққина қилиб ўқиб берди ва шу билан машғулотни тугаллади.

Бу ерда шуни айтиш керакки, партия ташкилоти машғулотларнинг уюшқоқлик билан ўтказилиши учун етарли ғамхўрлик қилмаяпти.

«Узтрансспецстрой»нинг цемент-шифер комбинати партия ташкилоти ҳам бу соҳада фаолиятсизлик кўрсатяпти. Шу туфайли сиёсий маориф шохобчаларида машғулотлар уч марта ўтказилмасдан қолиб кетди. Бундай аҳволга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Партия ташкилотлари сиёсий маориф шохобчаларида машғулотларнинг ташкил қилиниши устидан қатъий назорат ўрнатишлари, пропагандистларга доимо ёрдам бериб боришлари, машғулотларнинг нормал савияда ўтишига ҳалақит берадиган камчиликларни тугатиш чораларини кўришлари керак. Йил охиригача ўқув-программасида белгиланган 12 теманинг тўла ва атрофлича ўрганилишини таъминлаш учун ҳамма шароитларни яратиб бериш муҳим вазифадир.

Бизнинг пропагандистик ишимизда энг муҳим нарса — бу Ленин ғояларининг улуғворлиги, унинг улкан жозибадор кучини, дунё воқеаларининг ривожланишини кўрсатадиган таъсир кучини ҳар бир коммунист, ҳар бир меҳнаткаш оммасининг онгига чуқур етиб боришини таъминлашдан иборатдир.

Партия пропагандасининг кучи ва таъсирчанлиги шундаки, у халқимизнинг талант ва қобилиятини, тажриба ва иродасини, ташаббусини коммунизм учун кураш ишига партиямиз томонидан белгиланган план ва топшириқларнинг ўз вақтида шараф билан бажарилишига сафарбар этиши лозим.

Т. САЛОҲИДДИНОВ,
Тошкент область партия комитетининг лектори.

КАТТА МАҚСАД ЙЎЛИДА

Эл дастурхонини серёғ гўшт, сермой сут билан бойитишдек катта мақсад йўлида астойдил меҳнат қилаётган пешқадам чорвадорларга ҳар қанча раҳматлар айтса арзийди. Улар барча ички имкониятларни ишга солиб, чорвачиликни интенсив равишда ривожлантириш иштиёқи билан яшамоқдалар. Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз чорвадорларини ана шундай олийҳиммат кишилар жумласига киритсак бўлади. Улар ўтган йилни — жонажон диёримизнинг катта тўйи бўлган йилни ажойиб ютуқлар билан нишонлаган эдилар. Етти йилликнинг сўнгги босқичида ҳар қачонгидан ҳам юксак кўрсаткичларга эришиш уларнинг асосий мақсади бўлиб қолди.

Давлатга гўшт сотишни кўпайтириш учун ҳозир бир қанча қорамоллар бўрдоқига боқиляпти. Зоотехника қоидаларига қатъий риоя қилинаётганлиги, моллар яхши рацион билан боқилаётганлиги туфайли ҳар бош қорамол бир неча кундузда 750—800 граммдан семирмоқда.

— Давлатга фақат семиз гўшт сотаётганлигимиз учун бу соҳадан келаётган даромад мўмай бўляпти,— дейди колхоз фермасининг ҳисобчиси Наим ака,— ҳозирнинг ўзида колхозимиз гўшт сотишдан 50 минг сўмдан ортиқроқ даромад олди. Бўрдоқичиларимиз гўштни кўпайтириш учун ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Хўжаликнинг сут-товар фермасида ҳам меҳнат тобора авжига чиқяпти. Сут соғувчилар бир-бирларидан ўзиб кетиш учун ўзаро социалистик мусобақа шартларига қатъий риоя қилмоқдалар. М. Олимова, Т. Ҳикматова, Р. Собирова сингари серғайрат меҳнаткашларнинг ҳар бири ўтган йили 46—47 минг литрдан сут соғиб олиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлган эди. Уларнинг бу йилги ғайрати яна ҳам зўр. Ҳозир бир кунда 150—160 килограммдан ошириб сут соғиб олишяпти.

— «Сигирнинг сути оғзида» деб бежизга айтишмаган экан,— деди Марғуба Олимова,— мен бунга ўз тажрибамда амин бўляпман. Ҳақиқатан ҳам сигирдан ем-хашакни аямасангиз, у ҳам сиздан сутини аямас экан. Ҳозир менинг боқимимда 17 бош сигир бор. Уларнинг ҳар бирига бир кеча-кундузда 40 килограммдан сершира силос, 15 килограммдан барди, 3 килограммдан кунжара, 5 килограммдан беда ва 2 килограммдан сомон беряпман. Белгиланган рационга қатъий амал қилаётганлигимиз туфайли сигирларнинг сути ҳам, унинг таркибидаги мой ҳам тобора ортаяпти. Бу йил ҳар бир бош сигирдан ўрта ҳисобда 2750 килограммдан сут соғиб олишга ва элимиз дастурхонига 46 минг литрдан ортиқ серқаймоқ сут етказиб беришга аҳд қилганман. Ҳар йилгидек бу йил ҳам ўз аҳдимнинг уддасидан чиқишга ишончим комил.

Сут-товар фермасининг ходимлари бу йил катта маррани кўзлашяпти. Йил охиригача давлатга 530 минг литрдан ортиқ сут етказиб бериш — уларнинг бирдан-бир шиоридир. Улар сут сотиш юзасидан берилган квартал планини эрта-индин шараф билан бажарадилар.

У. ЗОКИРОВ.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Ўтган йили 2100 гектар лалмикор ернинг ҳар гектаридан 14,5 центнердан дон етиштирган 1-«Оҳангарон» совхозининг 1-бўлими ғаллакорлари бу йил экин майдонларига 150 гектар ер қўшдилар. Улар гектар бошига 16 центнердан дон етиштириш учун курашмоқдалар. Бултур кузда 1960 гектар ерга экилган буғдой ва арпа майсаси кун сайин гуркираб ўсаяпти. Бўлим ғаллакорлари баҳорги дон экишни ҳам уюшқоқлик билан ўтказдилар. 280 гектар ерга 7 кун деганда уруғ сепиб бўлдилар. Экиш ишларида илғор механизаторлардан Б. Турсунбоев, Д. Дўнбоев ва С. Йўлдошевлар алоҳида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ИЛЬИЧНИ КЎРГАН КЎЗЛАР

Стол устида куз япроқларидек сарғайиб кетган ҳужжатлар, фоторасмлар ётибди. Уларни қўлга олиб варақлар экансиз, ўтмиш саҳифалари кўз олдингиздан гўё кинолентасидек бирма-бир ўтади, тарих тилга киргандек бўлади.

Рўпарамизда ёши олтмишга чиққанига қарамай, кўринишидан ҳали жуда бардам, руҳи тетик, қувноқ бир киши — Муҳаммад Саидович Бақоев ўтирибди. Муҳаммад ака турмушнинг аччиғчучугини тотиб кўрган кексаларимиздан. У катта ҳаёт йўлини босиб ўтди, ҳаёт мактабида сабоқ олди.

Муҳаммад ака тўрт ёшидаёқ ота-онасидан ажралиб етим қолди. 1910 йиллар. Нон деса кесак ғириллайдиган замон. Чор-ночор бўлса-да кун кўриш учун Аҳмад эшон қўлида подачилик қила бошлади. Бераҳм бой кўрсатган чексиз ситам, жабру-жафолар, бешафқатлик унинг мурғак қалбида ўчмас из қолдирди.

Еш Муҳаммад бой даргоҳидан кетиб, шаҳар ва қишлоқларда дарбадар кезиб юра бошлади.

— Кунларнинг бирида, — ҳикоя қилади Муҳаммад ака, — мен Эски Чоржўйда Файзимурод исмли йигит билан ошна бўлиб қолдим. У қандолатчи эди. Ишига кўмаклашиб юрдим. Файзимуроднинг олдига турли кишилар ширинлик сотиб олгани келишарди. Айримлари уста билан аста шивирлашиб гаплашишар, нималарнидир сўраб олишарди. Кейин билсам, Файзимурод яширин ташкилотнинг Эски Чоржўйдаги вакили экан. Бу ташкилот Бухоро амирлигини ағдариб ташлашга тайёргарлик кўрмоқда эди. Шу тариқа мен ҳам инқилоб ишига қўшилганман.

Амирлик ағдариб ташланди! Файзимурод Муҳаммадни болалар уйига жойлаштириб қўйди. Кейин Муҳаммад бу ердан Москвага—Бухоро маориф уйига ўқишга юборилди.

1922 йил кузида М. Бақоевни 16 ўсмир қатори Кремлдаги ВЦИК номли Бирлашган ҳарбий мактабга қабул қилишди. Киши ҳаётида қувончли саналар кўп бўлади. Аммо шундай қувончли воқеалар ҳам бўладики, у бир умр ёдда сақланиб қолади. Муҳаммад ака Кремлда ўқиб юрган даврини ўз умрининг баҳори, энг қувончли дамлари деб билади. Ленинни, жаҳондаги энг улуғ инсонни кўради-ю, нега тағин ўзини дунёда энг бахтли киши деб ҳисобламасин!

— У пайтларда мен рус тилини яхши билмас эдим. Аммо ўқитувчиларимиз ва тарбияланувчиларнинг ўзаро гапларидан Владимир Ильич Кремлда, биз билан ёнма-ён эканлигини пайқаб турардик. — Муҳаммад ака худди кеча бўлган воқеаларни айтиб бе-

ЛЕНИН КУНЛАРИ ОЛДИДАН

раётгандек жуда яхши хотирлайди. — Ҳаммамиз тезроқ доҳини кўргимиз келарди.

— Ўртоқ Ленинни қачон кўрамиз, — сўрадим раҳбаримиздан эзгу истагимни қалбимда пинҳон тутолмай.

— Ҳозир Ильичнинг иши жуда кўп, — жавоб берди у. Сўнгра, бироз ўйлаб тургач, қўшиб қўйди. — Баъзан бўш вақтларида Тайницкий боғига чиқиб, сайр қилиб юради. Бироқ Ленин дам олаётганида уни гапга тутиб, эътиборини бошқа нарсаларга жалб қилиб юрманглар, тағин. Кўп ишлайди у, яхши дам олиши ҳам керак.

Бир куни кечқурун Ленинни кўриб қолсам бўладими! Ильич раҳбаримиз айтган ўша Тайницкий боғида бир неча болалар билан гурунглашиб юрган эди. Биз — дўстимиз Иброҳимов билан байрам кийимида эдик. Ҳеч тортинмай боққа кириб, скамейкалардан бирига омонатгина ўтирдик-да, нигоҳимизни Ильичдан узмадик.

У болаларни галма-гал чанага ўтқазиб олиб, уёқдан-буёққа айлантириб юрар эди. Баъзан тўхтаб, чўп билан ерга аллақандай шакллар чизар, болалар ҳам, унинг ўзи ҳам бирдан хахолаб кулиб юборишарди. Кейин қўйнидан бир китоб чиқариб, уни болаларга ўқиб бера бошлади.

— Ленининг ташқи қиёфаси хотирангиздами? — сўраймиз Муҳаммад Саидовичдан.

— Бўлмасамчи. Ленин мўйна ёқали тимқора пальто кийиб олган эди. Бошида қоракўл шапка, уни пешонасигача тортиб қўйган эди.

Владимир Ильич бизнинг 1-ротамизнинг фахрий курсанти эди. Шу сабабли уни бундан кейин ҳам бир неча бор кўрганман, жуда яқиндан туриб, овозини эшитганман. Ильич курсантлар билан суҳбатлашганида кўпроқ уларнинг ўқишини, саломатлигини қизиқиб сўрарди, уйидан хат-хабар олиб турибдими, йўқми, албатта суриштирарди. Кўпчилигимиз рус тилида тутила-тутила аранг гаплашардик. Шундай бўлса ҳам доҳий бизнинг сўзларимизни диққат қилиб тинглар, илтимосимизга ҳамиша «хўп» деб жавоб берарди. У жуда оддий, самимий эди.

Ҳарбий мактаб комсомоллари якшанбалик ташкил этиб, Совнарком территориясини ахлат, ўт, чиқиндилардан тозалашга қарор қилишди. Белкурак, замбил кўтариб, группа-группа бўлиб ҳаммамиз ишга отландик. Иш қизигандан қизиб борарди. Бир маҳал Владимир Ильич келиб қолди. Биз билан қуюқ саломлашди-да, дарров қўлига хаскаш олиб ишга киришиб кетди. Шунда комсомоллардан бири унинг олдига бориб, қўлидан ишини олмоқчи бўлди. У кўнмади. Шу зайлда терга ботиб анча ишлади. Сўнг орқада қолганларга ҳазил-мутойиба гаплар айтиб, хайрлашди-да, қўлларини силкиганича тез-тез юриб кетди.

Сўнгги маротаба Ильични мен Совнарком биноси ичида кўрдим. Биз вақти-вақти билан белгиланган постларда навбатчилик қилардик. Бу гал мен ўртоқларим билан Совнаркомнинг 2-қаватидаги коридорда навбатчи эдим. Биз Совнаркомга кирувчиларнинг пропускасини текширардик. Ўн минути кам тўққизда Ильич кириб келди. У ёқасини кўтариб, шапкасини қошигача бостириб олган эди. Тез-тез юриб келди-да, биз билан саломлашиб, ўтиб кетмоқчи бўлди. Ўртоғим унга бир нима демоқчи бўлиб қараган эди: Владимир Ильич дарҳол тушунди, ёнидан пропускасини олиб, ичини очди-да ўртоғимнинг қўлига тутқазди. У эса, бир расмга, бир Ильичга қараб пропускани қайтариб берди. Сўнгра, орқага бир қадам ташлаб, унга йўл бўшатди.

1924 йилнинг изғиринли кунларининг бирида мактабимизнинг ошхонасида нонушта қилиб ўтирардик, навбатчи ховлиқиб кириб қолди. Команда бўйича туриб, казармадаги Қизил бурчакка юриб бордик. Ҳамма жим. Шу маҳал сиёсий раҳбаримиз ўртоқ Бортамов бошини қуйи солган ҳолда кириб келди. «Доҳимиз ва отамиз Владимир Ильич Ленин... У ўпкаси тўлиб сўзларди, — бугун кечаси вафот этди». Сиёсий раҳбаримиз келтирган бу мудҳиш хабар ҳар биримизнинг қалбимизни ўртаб юборди.

Ўша оғир мусибатли кун биз Союзлар уйида фахрий қоровуллик қилдик. Ильич билан видолашишга келаётган одамлар — ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг кети кўринмас эди.

Ленинни дафн қиладиган куни доҳи билан сўнгги бор хайрлашишга чиққан кишилар тўлқинини кўчалар ўзига сиғдиролмади. Кун жуда совуқ эди. Кишилар кўзида ёш. Ҳамма Союзлар уйидан Ильич жасадини олиб чиқадиган пайтни кутмоқда эди. Мактабимиз курсантларидан ташкил топган йиғма взвод Ильич тобути ёнида фахрий қоровулликда турди. Мен Ленин орамиздан абадий кетганлигига сира ишонгим келмасди. У ўлмагандек туюларди. Кейинчалик ҳам мен бир неча марта Мавзолейда фахрий қоровулликда туриш шарафига муяссар бўлганман.

Суҳбатдошимиз — ўртоқ М. С. Бақоев Ленин ҳақидаги эсдаликларини аллақандай ғурур ва шавқ билан сўзлаб берди. Бу табиий эди.

Муҳаммад ака 1925 йилнинг май ойида Тошкентдаги Ўрта Осиё бирлашган миллий ҳарбий мактабига ўқишга кўчирилади. Унинг бундан кейинги ҳаёти босмачиларга қарши курашда, жангу-жадалларда, сўнгроқ тинч ижодий меҳнатда ўтди. Қаерда бўлмасин, Ленин васиятларига содиқ қолиш учун курашди. Ғарбий Бухорода Орипов шайкасини тугатишда актив иштирок этди. Кармана, Ғиждувон, Конимех, Ромитон районларида аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб борди, бандитларни узил-кесил тормор қилишда қатнашди.

Ҳозир Муҳаммад Саидович Бақоев 2-Марказий касалхона бош врачининг маъмурий-хўжалик ишлар бўйича ўринбосари бўлиб ишламоқда. У жамоат ишларини ҳам олиб боради: республика партия-давлат контроли комитети маданият ва соғлиқни сақлаш бўлимининг штатсиз инспектори.

Революция ишига садоқат билан киришган бу кекса коммунистнинг сермазмун суҳбатларини тинглар эканмиз қалбимизда илиқ ҳис уйғонади, унга ҳавасимиз келади.

Т. МИРҲОДИЕВ.

НОВАТОР

Старший мастер Урол Норбоев конструкторлик бўлимининг шинамгина қилиб безатилган кенг ва ёруғ хонасига кириб келганида конструкторлар, цех бошлиқлари ва бир қанча новатор ишчилар тўпланиб ўтиришган эди.

— Ҳарҳолда «М-36» маркали токарлик станогида халқа қирқиш билан бирга, брак халқаларни қайтадан ишласа ҳам бўлар экан. Бунинг учун станок конструкциясини бироз ўзгартириб, қайта ишланиши лозим бўлган халқаларни қисиб турувчи ҳамда қирқувчи мосламалар ўрнатиш керак. Брак маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳам чек қўйилади. Бўлмаса...

— Мен бунга қўшилолмайман. Станок конструкциясини ўзгартириб, икки хил ишни бажарадиган қилиш осон эмас. Бу биринчидан... Иккинчидан,— техника бўлимининг бошлиғи бир лаҳза жимиб қолди,— иш тўхтаб қолса план нима бўлади? Ҳар бир кун, ҳар бир соат ғанимат...

— Ўртоқ Гороховский тўғри айтаяпти. Ишни тўхтатиб қўйиб бўлмайди. Бунинг устига станок конструкциясини ўзгартириш учун талай маблағ керак бўлади.

Бу фикрларда жон бор эди. Лекин Уролжон масаланинг бу томонини ҳам ҳисоблаб кўрганди.

— Йўқ,— деди у бош чайқаб, —кўп маблағ кетмайди. Оз маблағ сарфлаб, қисқа вақт ичида брак маҳсулот ишлаб чиқаришдан қутилишимиз керак!

Орадан бир неча кун ўтгач, Урол Норбоев яна конструкторлик бўлими хонасига кириб келди. Бош конструктор Л. Халилова мослама схемаси чизилган чертежни кўрсатди.

— Ўтган муҳокамада бу таклиф қимматга тушади деб гумонсирашган эди. Ҳисоблаб чиқдим. Кўп маблағ сарфланмайди. Керакли қисмларни ҳам ўзим ясамоқчиман. Мана бу ерига пўлат қотишмадан ясалган труба қирқувчи қисм, бу ерига эса брак халқаларни қайтадан ишлаш қисми ўрнатилади.

Бош конструктор станок чизмаси билан танишар экан, Урол Норбоевнинг ўз фикрида қатъий туриб, бу ишни амалга ошириш борасидаги изланишига қойил қолди.

Станокни янги чизма асосида конструкция қилиш ишларини ҳам, бу ишни охирига етказишда лозим бўлган барча ҳисоблаш ишларини ҳам новаторнинг ўзига топширди. Бу ҳол Норбоевнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. У, ўз иш жойини вақтинча цехдан конструкторлик бўлимига кўчирди...

Биз Уролжон билан чизма тайёр бўлиш арафасида учрашдик. У, айрим деталларнинг ҳисобини олиш билан шуғулланарди. Стол устида техникага оид қўлланмалар, чизмакашлик учун ишлатиладиган асбоблар ёйилиб ётарди.

...Конструкторлик бўлимида бир неча кун ишлаган Уролжон Норбоев цехга — ўзининг иш жойига қайтди. Орадан кўп ўтмай чизмада кўрсатилган барча деталлар тайёр бўлди. Янги мослама тайёр бўлгач, завод дирекциясига, конструкторлик бўлими ходимларига хабар қилишди. У синовлардан муваффақиятли ўтди. Илгарилари труба қирқувчи токарлик станогида эндиликда брак халқаларни қайта ишлаш ҳам мумкин... Ҳамкасблар Уролжонни янги ғалаба билан самимий қутлашди.

Ҳа, Уролжон Норбоев бундай миннатдорчилик сўзларни энди эшитаётгани йўқ. Лекин шундай бўлса ҳам бу сўзлар унга ҳамма нарсадан ҳам аъло эди.

Ўз ишининг моҳир устаси, новатор Уролжон Норбоев ижодининг ҳамма-ҳаммасини санаб ўтиш қийин, албатта. Биз, юқорида, мастернинг яқиндагина ишлаб чиқаришга жорий қилган ва йил давомида 24 минг сўм давлат маблағини тежаш имконини бераётган биргина ижодий иши ҳақида ҳикоя қилдик. Ишончимиз комилки, эндигина 27 баҳорни кўрган ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент Политехника институтининг 3-курсида ўқиётган Уролжон Норбоев бундан буён ҳам ўзи ишлаётган Тошкент подшипник заводи коллективининг муваффақиятларига ҳисса қўшаверади.

Т. ҲАКИМОВ.

Суратда: пойтахтдаги подшипник заводи техника контроль бўлимининг бошлиғи инженер (ўнгда) В. А. Корниенко ролик-сепаратор цехининг созловчиси Г. Филатов билан биргаликда янги ишлаб чиқарилган роликлар сифатини кўздан кечиришмоқда.

В. САЛОВ фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„ИШЛАР ЎЛДА-ЖЎЛДА"

Тимирязев номли колхозда кўкламги экиш кампаниясига яхши тайёргарлик кўрилмаётгани, экин майдонлари сифатсиз шудгор қилиниб, далага маҳаллий ва минерал ўғит чиқариш ишларининг суст бораётганлиги, шунингдек минерал ўғитлар очиқ жойда қолиб, исроф бўлаётгани каби камчиликлар газетамизнинг шу йил 26 январь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада танқид қилинган эди.

Қуйида биз мазкур мақола юзасидан келган жавобни босаётирмиз:

«Мақола колхоз правлениесининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинди. Йиғилиш қатнашчилари мақолада келтирилган фактларнинг тўғрилигини эътироф этиб, кўклам экиш кампаниясини ўз вақтида намунали ўтказиш учун конкрет тадбирлар белгиладилар.

Мажлисда шудгорлаш ишлари устидан пухта контроль ўрнатмаганликлари учун агроном Алимов ҳамда участка бошлиқлари М. Соҳибоев ва М. Усмонов ўртоқларга виговор эълон қилинди. Шунингдек, сифатсиз шудгорлашга сарф қилинган харажатлар тракторчи Волошев билан участка бошлиғи М. Соҳибоевлардан ундиришга қарор қилинди.

Минерал ўғитларни асраш, далага гўнг чиқариш ва техника ремонтини тезлатиш, ариқ-зовурлар тозалашни қисқа вақтда сифатли тугаллаш тадбирлари белгиланди».

К. СОДИҚОВ,
Бўка ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

„КАСАЛНИ ЯШИРСАНГ..."

Шу сарлавҳа билан газетамизнинг 10 январь сонида босилган фельетонда Тошкентдаги тери-галантерия фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар магазинларда ва складларда ойлаб, йиллаб ҳаракатсиз турганлиги, фабрика раҳбарлари бу аҳволдан хабардор бўлишларига қарамай, маҳсулот сифатини яхшилаш тўғрисида жиддий қайғирмаётганликлари танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашига қарашли Енгил саноат бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. Ларчикнинг редакцияга хабар қилишича, мақола фабрика партия бюроси йиғилишида атрофлича муҳокама қилинган. Йиғилишда қатнашган коммунистлар фабрикада ишлаб чиқарилаётган махсулотларнинг сифатини тубдан яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар белгилашган. Жумладан, шу йилнинг ўзидаёқ юзга яқин турли хил янги моделларни ўзлаштириш планлаштирилган. Шунингдек хотин-қизлар учун янги хил сумкалар, усти сунъий материаллар билан қопланган чиройли ва ихчам чемоданлар ишлаб чиқарилмоқда.

Яқиндан бошлаб фабрика коллективи махсулот ишлаб чиқаришда илғор технологияни жорий этаётир.

ГУВОҲНОМА ТУҒРУҚХОНАДА БЕРИЛАДИ

«Ҳурматли ота-она! Сизни туғилган фарзандингиз билан табриклаймиз. Сизга сиҳат-саломатлик тилаймиз. Фарзандингизни коммунистик жамиятнинг муносиб қурувчиси ва Совет элининг ватанпарвари қилиб тарбиялашингизга ишонамиз».

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети»

Бу сатрларни ўқиган она бахтидан энтикади, оиланинг яна бир гули — фарзандини қувонч билан бағрига босади. Шу кунларда пойтахтимиздаги барча туғруқхоналарда янги туғилган чақалоқ учун ана шундай табрикнома тақдим этилмоқда.

Яна бир қувончли янгилик: ҳар бир чақалоқ гражданлик гувоҳномасини шу ернинг ўзида — туғруқхонада олади. Ота-оналар янги меҳмоннинг ҳужжатини расмийлаштириш учун овора бўлиб юришмайди. Фақат битта «ташвиш» қолади. Чақалоққа бир ҳафта ичида муносиб исм топиб қўйиш керак.

Тошкентдаги 3-туғруқхонада гражданлик гувоҳномасини биринчи бўлиб олган чақалоқлардан бири «Шарқ гули» фабрикасининг ишчиси Муҳаббат Норхўжаеванинг ўғилчаси Улуғбек бўлди. Уй ишлари билан шуғулланувчи она Санобар Йўлдошева эса фарзандларига исм қўйишда қийналиб ўтирмади. Чақалоқлар ўз исми билан Ҳасан-Ҳусан бўлиб туғилишди.

Шундай қилиб туғруқхоналарда очилган махсус кабинетларда жажжи гражданларга ҳаётга йўлланма бериляпти. Бу янги ташаббусдан ота-оналар хурсанд.

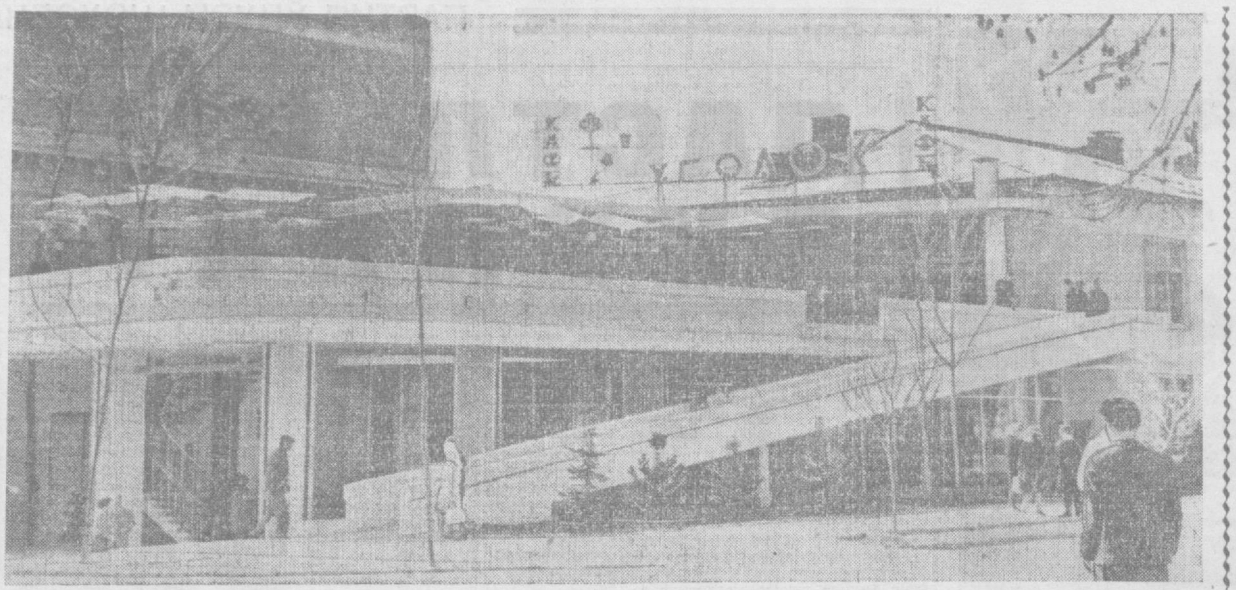

Тошкент Давлат университети биноси ёнгинасида янги кафе ишга туширилди. Суратда: «Уголок» деб аталган бу кафенинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотоси.

ИЗЛАНИШ ВА МАҲОРАТ

Кино — эстетик санъат. Ҳар бир бадиий фильмнинг яратилишида катта ижодий коллектив қатнашади: драматург ва режиссёр, оператор ва рассом, композитор ва актёрнинг санъати кинематография учун бирхилда зарур. Экранларга чиқаётган етук ўзбек фильмларида ана шу «ёндош» санъат турлари имкониятларидан кенг фойдаланишга интилиш сезилмоқда. Ўтган йили студиямизда яратилган киноасарлар актёрлар санъатини мураккаблашиб бораётганидан дарак беради. «Ер фарзанди»даги Ялангтўш, «Улуғбек юлдузи»даги Ҳожи Аҳрор, «Дорвозлар»даги кекса дорвоз образлари саҳна усталари Ш. Бурхонов, О. Хўжаев ва Х. Латиповларнинг катта ижодий ютуқларидир.

Бироқ, айрим фильмларда актёрлар сийқаси чиққан услубларни қўллаши бадиий жиҳатдан пухта, ихчам ишланган образлар пайдо бўлишига тўсқинлик қилмоқда. Бу ўринда айб фақат биргина актёрларда эмас, албатта. Айрим актёрлар уста режиссёрлар билан ҳамкорликда ижод қилиб, бадиий жиҳатдан юксак образлар гавдалантирсалар, бошқа кинофильмларда худди шу актёрлар бошқа режиссёрлар билан ишлаб фикр жиҳатдан саёз, нурсиз образлар яратадилар. Бунга, биринчидан, образларни сценарий авторлари томонидан бўш, схематик ёзилиши бўлса, иккинчидан кинорежиссёрларимизнинг актёрлар (айниқса, театр актёрлари) билан ишлашда ижодий ташаббус кўрсатмаслигидир. Бунга мисол бўлиб Ш. Бурхоновнинг икки фильмда — «Ер фарзанди» ва «Улуғбек юлдузи»да яратган образлари мисол бўла олади. У, талантли артист Ёрматов раҳбарлигида чуқур философик образ яратишга эришган. Бу ўринда тажрибали режиссёрни актёр билан мураккаб роль устида кунт билан ишлайолишини қайд этиб ўтиш лозим. Лекин, худди шу артист Л. Файзиев режиссёрлик қилган «Улуғбек юлдузи» фильмида ана шундай юксак бадиий кучга, ҳис-ҳаяжонга тўла образ яратишга тўла-тўкис эришмаган. Кенг диапозонли артист Бурхонов фильмни драматик эпизодларида ўз маҳоратини намойиш қилаолган. Лекин, бу театр санъати устаси моҳир режиссёр раҳбарлигида янада катта ижодий ютуққа эришиши мумкин эди.

Бурхонов буюк олим Улуғбек образини сохталаштирмай талқин этади. Улуғбек—Бурхонов мураккаб образ. У бир томондан гуманистик ғояларни тарғиб қилса, иккинчидан қадимий Самарқанднинг ҳукмрони, кўзғолончиларни занжирда сақловчи ҳоким сифатида гавдаланади. Бироқ, фильмда Улуғбек йирик олим, сайёраларни биринчилар қаторида кузатган, юлдузларни ўрганган илмий арбоб сифатида гавдаланмайди.

Бурхонов — Улуғбек ролини театр саҳнасида яратилган образ таъсирида ўйнаган. Ваҳоланки, кино ўз спецификасига, ўз хусусиятига эга. Фикримизча, фильм постановкачиси Л. Файзиев артистларни роль устида янгидан ишлаб мустақил кинематографик образлар яратишга ундаши лозим эди.

Умуман олганда ўтган йилги ўзбек фильмларида актёрлар санъатининг бадиий савияси бизни қаноатлантиради. Лекин, баъзан сценарийдаги образлар атрофлича, чуқур ишланмаслиги ва режиссёрларни актёрлар билан роль устида ижодий ғайрат билан меҳнат қилмаслиги сабабли бақувват образлар, кўпқиррали характерлар пайдо бўлмайди. Бу камчилик ёш кино ходимлари ижодида айниқса сезиларли.

Масалан, замонамиз қаҳрамонлари — газ қидирувчилар ва геологлар ҳаёти ва меҳнатини акс эттиришга бағишланган икки фильмда («Сенинг изларинг» ва «Чўл осмони») ёш кинорежиссёрлар Р. Ботиров, А. Хачатуров ва Д. Салимовлар бирмунча муваффақиятларга эришганлар. Айниқса ёш актёрларнинг ўйини (Т. Режаметов—Искандар, М. Оғамирзаев—Ғафуров) бизни қувонтиради. Бу артистлар драматик жиҳатдан пухта ишланган ва режиссёр санъати билан бойиган таъсирчан эпизодларга ўз ижодий кучларини намойиш қилганлар.

Лекин сценарий авторлари томонидан юзаки ёзилган эпизодлар режиссёрларнинг тажрибасизлиги сабабли янада кучсиз, зерикарли чиққан. Демак, ўзбек ёзувчилари кинодраматургия соҳасида ўз кучларини синаб кўраётган даврда режиссёрлар ва драматурглар ўртасида ижодий ҳамкорлик иплари ўрнатилиши лозим. Ана шундагина адабий сценарийлар кино спецификасига мосланиб ёзиладн, актёрлар эмоционал кучга эга бўлган образларни талқин этишга имконият оладилар.

Ёш кинорежиссёрлар ижодида яна бир нуқсон кўзга ташланади. Постановкачилар бир хил характердаги ролларни ҳар доим шу амплуада ўйнаб тажриба орттирган артистларга топширадилар-да актёрлар билан образ устида ишлаб янги воситалар қидириш ўрнига сийқаси чиққан услубларни қўллайдилар. Натижада айрим артистлар яратган образлар бир-бирига ўхшаб қоляпти, актёрлар ижодида айрим штамплар пайдо бўляпти. «Дорвозлар» фильмидаги бош қаҳрамон ролини ўйнаган тажрибали артист Р. Ҳамроев мустақил образ ярата олмаганига сабаб шуки, артист бу гал Насриддин образи устида ишлаш даврида орттирган тажрибадан ижодий фойдаланмай, кўп деталларни янги фильмга ўзгаришсиз кўчирган. Ваҳоланки, ҳар бир янги образ, янги фильм актёр ва режиссёрдан янги сермазмун воситалар излашни талаб этади. Хушчақчақ Насриддин ва довюрак кекса дорвознинг кўп хислатлари бир-бирига ўхшайди—иккиси ҳам ўткир сўз устаси, зийрак, жасур. Лекин дорвоз янги жамият кишиси. У революция идеяларини иккиланмай қабул қилади ва ўз санъати билан халқ бахт-саодати учун онгли революционер сифатида курашади. Демак, артист ҳам, режиссёр ҳам образнинг философик моҳиятини очиш учун янги санъат бўёқлари излашлари лозим эди.

Студиямиз ишлаб чиқараётган фильмларнинг ҳам сони, ҳам сифати ўсаётган ҳозирги пайтда санъаткорлар кинематографиянинг барча компонентларидан кенг фойдаланишга уринишлари керак. Фильм ғоясини томошабинга бевосита етказувчи санъаткорлар — актёрлар маҳоратини янада юксалтириш учун тажрибали режиссёрлар услубини ўрганиш, тинмай янги кинематографик воситалар излаш лозим. Талантли санъаткор К. Ёрматов, актёрларнинг яқин «дўсти», режиссёр З. Собитов, ғайратли ижодкор Ш. Аббосов қўлга киритаётган ижодий ютуқларнинг «сири» ҳам шундаки, улар актёрлар билан ҳамкорликда ишлаш услубларини ҳардоим такомиллаштирадилар, ҳар бир киноасар темаси, драматик материали, жанрига қараб актёрлар ўйини учун ритм танлайдилар, янги ва сермазмун воситалар излаб асар қаҳрамонининг ички дунёсини унинг индивидуал хусусиятлари орқали очишга ҳаракат қиладилар. Ана шундай изланувчи, талабчан режиссёрлар билан ишлаганда актёрлар ҳам ижодий ташаббус кўрсатадилар. Улкан санъаткор Л. Саримсоқованинг яқинда биз билан қилган суҳбатида айтган оқилона сўзлари жуда ўринли:

— Биз актёрларга кинорежиссёрларнинг юксак профессионал маҳорати катта ёрдам беради. Режиссёрнинг диапазони қанчалик кенг бўлса, унинг кинематографик арсенали сермазмун бўёқларга қанчалик бой бўлса биз шунчалик зўр қизиқиш билан роль устида ишлаймиз...

Актёрлар янги роль, изланувчи режиссёрларни кутмоқда.

Ҳ. АКБАРОВ.

КИБЕРНЕТИКА АСАРЛАРИ ВИСТАВКАСИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг асосий кутубхонаси фойесида «Кибернетика—бошқаришнинг энг қулай усули тўғрисидаги фандир» деган темада китоблар виставкаси ташкил қилинди.

Виставкада «Кибернетиканинг назарий ва философик проблемаси», «Кибернетика ва техника», «Кибернетика ва тирик табиат», «Ҳисоблаш техникаси ва программалаштириш», «Кибернетика ва гуманитар фанлар» каби бўлимлар бўлиб, уларда Иттифоқимизда ва чет элларда нашр этилган адабиётлар, шунингдек журналлар қўйилган.

С. РИЗАЕВ.

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари ишчи ва хизматчиларга яна бир қулайлик яратиб берди. Уларнинг фарзандлари учун Ленин район Куйбишев шоссесида икки қаватли янги болалар комбинати қуриб берилди. Болалар боғчаси ва яслисида завод ишчиларининг 280 фарзанди тарбияланади.

Бу ерда кичкинтойларни эстетик руҳда тарбиялаш учун ҳамма шароит яратилган. Комбинатда спорт майдончаси ҳам бор. Тарбияланувчилар бу ерда сира зерикишмайди. Завод маъмурияти алоҳида маблағ ажратиб кичкинтойлар учун турли хил ўйинчоқлар, пианино ва музика асбоблари ҳам олиб берди.

БУРОВИ БИР ЙИЛГА ЕТАДИГАН СОАТ

Ленинград заводининг конструкторлари ясаган янги стол ва девор соатлари ҳатто энг паришонхотир одамларни ҳам доғда қолдирмайди. «Свет» деб ном берилган шу соатларнинг механизми ҳеч бир буровсиз бир йил асло тўхтамай ва жуда аниқ ишлай беради.

Бу соатларнинг «сири» уларнинг электрон схемасидадир. Оддий чўнтак фонарида ишлатиладиган «Сатурн» батарейкаси электрон соат механизмини энергия билан таъминлаб турувчи митти «электростанция» ролини бажаради.

Янги соатнинг механизми содда ва пишиқ ишланган, унинг атиги қирқта детали бор. Бу соат шу йилнинг ўзидаёқ магазинларда сотила бошлайди.

(ТАСС).

ЕР ҚИМИРЛАДИ

14 март якшанба куни Тошкентда ер қимирлади. Шу муносабат билан «Тошкент» сейсмик станциясида мухбиримизга қуйидагиларни билдиришди: ер қимирлаш маҳаллий вақт билан соат 21.54 минутда бўлди. Унинг маркази Тошкентдан 500 километр жанубда — Афғонистон территориясида эди. Биринчи вертикалига силкиниш бўлгандан 54 секунд ўтгач, ернинг кучли горизонтал тебраниши қайд қилинди. Ер қимирлаш эпицентрида ернинг силкиниши 8 баллга етди. Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Андижон областларида бу ер қимирлашнинг кучи 5 балл бўлди.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АМЕРИКА УЧУН ШАРМАНДАЛИ ҲОЛ

ВАШИНГТОН, 15 март. (ТАСС). Миссисипи негрларининг вакили Хейлер кеча Оқ уй олдида бўлиб ўтган митингда сўзга чиқиб, Жанубда бўлаётган воқеалар «Бугунги Америка учун шармандали ҳолдир», деди. Митинг Алабамадаги ирқчилар террорига қарши норозилик билдириш юзасидан уюштирилди. Митингда 15 мингдан кўпроқ киши қатнашди. «Бизлар дарҳол озодлик берилишини талаб қиламиз!», «Селмадаги шафқатсиз зўравонликлар тўхтатилсин!» — Митинг қатнашчилари кўтариб олган плакатларга ана шундай, деб ёзиб қўйилган эди.

Митингда Селмадаги граждан ҳуқуқлари учун курашувчи негр аҳолисининг вакиллари сўзга чиқдилар. Улар, негрларнинг ҳуқуқсизлиги тўғрисида, Алабамада ва бошқа жанубий штатларда негрларга қарши қирғин ва зўравонликлар ҳақида гапирдилар.

ҚАРОҚЧИЛАРНИНГ ҲУЖУМЛАРИ ТЎХТАТИЛСИН

ХАНОЙ, 14 март. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: бугун Вьетнам Халқ Армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга мактуб юбориб, Америка Қўшма Штатлари Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасига ва территориал сувларига яна бостириб кирганлигига қарши норозилик билдирди. Мактубда айтиладики, 1965 йил 14 март куни соат 13 да Америка ҳарбий-ҳаво кучларига ва унинг Жанубий Вьетнамдаги малайларига қарашли самолётлар Вин-Линь районида Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасига бостириб кирди ҳамда демилитаризация қилинган зонанинг шимолий қисмидаги Кон-Ко оролини (Йўлбарс оролини) бомбардимон қилди. Душманнинг бир самолёти денгизга уриб туширилди.

Шу орада Қўшма Штатларга ва унинг малайларига қарашли ҳарбий кемалар, дейилади сўнгра мактубда, Кон-Ко ороли ва Винь-Линь соҳили яқинида иғвогарликлар қилиб, Вьетнам Демократик Республикасининг территориал сувларига бостириб кирди.

Америка ҳарбий-ҳаво кучларига ва унинг малайларига қарашли самолётлар Куанг-Бинь ва Нге-Ан вилоятларида бугун ҳам осмон чегарасига бостириб кирди.

Вьетнам Халқ Армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси АҚШнинг ва Жанубий Вьетнам маъмурларининг қуролли кучлари Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитетини ва территориясини ана шу зайилда яна жиддий равишда бузганлигига қарши кескин норозилик билдирди ҳамда Вьетнам Демократик Республикасига қарши қилинаётган уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни, демилитаризация қилинган зонанинг статусига қатъий риоя этишни ва 1954 йилги Женева кенгашининг Вьетнам хусусидаги битимларини бажаришни талаб қилди.

„БАҲОР" ЛИВИЯНИ ЎЗИГА МАФТУН ҚИЛДИ

ТРИПОЛИ, 15 март. (ТАСС). Ўзбек рақс ансамбли «Баҳор» Ливия маданий ҳаётининг диққат марказида турибди. Ана шу ёш ижодий коллективнинг концертлари Ливия жамоатчилигинигина эмас, балки жаҳоннинг турли мамлакатларидан Ливия пойтахтидаги халқаро ярмаркага келган жуда кўп меҳмонлар ва туристларни ҳам ғоят қизиқтирмоқда. Пойтахт газеталари ансамблнинг гастролларини қизғин шарҳламоқдалар.

«Жорнале ди Триполи» газетаси ўз мухбирининг ансамблнинг Африка мамлакатлари бўйлаб қилаётган сафарларида қатнашаётган Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Раҳимбобоева билан қилган суҳбатини босиб чиқарди. Газета қуйидагиларни ёзади: «Ансамблнинг рақсидаги ҳар бир ҳаракат нафислиги ва кўркамлиги билан ажралиб туради. Ансамблнинг рақслари ҳатто ўйинларга унча қизиқмайдиган томошабинларни ҳам ҳайратда қолдирди ва хурсанд қилди. Концертларнинг ҳамма номерлари гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди».

Араб тилида чиқадиган бошқа бир газета — «Арраид» газетаси «Чин санъат намояндалари» сарлавҳали мақоласида «Баҳор» ансамбли ижро этган ажойиб рақслар, қўшиқ ва музикага юксак баҳо берди. Газета «Баҳор» ансамблининг гастроллари ўтказилаётган «Ал Ҳамра» кинотеатри томошабинлар билан лиқ тўла эканлигини қайд қилди. Рақслар, деб ёзади газета, муҳаббат, адолат принциплари ва асосларида жамият барпо қилаётган кишиларнинг ҳаётини акс эттиради. Томошабинлар ўзбек тилини билмасалар ҳам ўзбек тилида айтилган қўшиқлардан ғоят мамнун бўлдилар.

ЖАКАРТАДА МИТИНГ

ЖАКАРТА, 14 март. (ТАСС). Бугун Жакартада Африка ва Осиё мамлакатлари мусулмонлари конференцияси ишининг тугаллланганлигига бағишланган юз минг кишилик митинг бўлди. Конференция 6 мартдан 13 мартгача Бандунгда бўлиб ўтди. Уттиз беш мамлакат, жумладан Совет Иттифоқи мусулмон аҳолисининг вакиллари иштирок этган конференция Африка ва Осиё мамлакатлари мусулмонларининг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, эксплуатациянинг ҳамма формаларини тугатиш учун кескин кураш олиб боришга чақирувчи сиёсий декларацияни маъқуллади.

Индонезия республикасининг президенти Сукарно конференция делегацияларини табриклаб, мусулмонларнинг бу форуми империализмга қарши қаратилганлигини таъкидлаб ўтди. У, Африка ва Осиё мамлакатлари мусулмонларини империализмга қарши, ҳақиқий мустақиллик ва озодлик учун курашни янада кучайтиришга чақирди.

Белоруссия парашютчиларининг рекорди

МИНСК, 14 март. (ТАСС). Кеча Белоруссия парашютчилари 1.000 метр баландликдан кундузи группа бўлиб сакраб, белгиланган жойга аниқ қўнишда янги Бутуниттифоқ рекорди қўйдилар. Бу сакрашда ДОСААФ га қарашли Минск авиаспорт клубининг спортчиларидан Юрий Вечера, Владимир Гурний, Геннадий Евсейчик, Владимир Миронов, Ромуальд Петровский, Юрий Гуревич, Николай Накоренко ва Владимир Петровский қатнашдилар. Белгиланган мўлжалдан ўрта ҳисобда 2,15 метр четга чиқиб кетилди. Бу, Германия Демократик Республикаси спортчилари қўйган жаҳон рекордидан 2,33 метр яхшидир.

Белоруссия парашютчилари ўз рекордларини маҳаллий Советларга ўтказилган сайлов кунига бағишладилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ Кубага келган Совет эстрадаси артистларининг бир группаси Гаванадаги энг катта Амадео Ролдан театрида биринчи концерт берди. Кубалик томошабинлар СССР халқ артисти Е. Серкебоевни, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Р. Исахўжаевни, Грузияда хизмат кўрсатган артист Т. Татейшвилини ва бошқаларни самимий кутиб олдилар.

⊙ АҚШнинг 7-флоти Таиланд Король Флоти билан бирга Сиам кўрфазида катта маневрлар ўтказа бошлади. Бу маневрларда 39 ҳарбий кема ва Америка ҳамда Таиланд ҳарбий хизматчиларидан 1.000 дан кўпроқ киши қатнашмоқда. Маневрлардан кузатилган мақсад — «агрессор»га дарҳол жавоб зарбаси бериш усулини ишлаб чиқишдир.

⊙ 1964 йилда Италия деҳқонларидан 400 мингга яқин киши шаҳарларда иш қидириб топишни умид қилиб, ўз қишлоқларидан чиқиб кетди. Уларнинг кўпчилиги ишсизлар қаторига келиб қўшилди, чунки иқтисодий жиҳатдан катта қийинчиликни бошдан кечираётган Италиянинг саноат корхоналари улар учун ёпиқдир.

⊙ Англиянинг «Альбион» авианоси Портсмутда қайта жиҳозланганидан кейин яна узоқ шарққа қараб йўл олди. Авианос белгиланган жойга етиб келганидан кейин, унда 1.000 га яқин десантчи бўлади. Авианос бортида вертолетлар бор. (ТАСС).

СССР хоккейчилари—жаҳон ва Европа чемпионлари

ТАМПЕРЕ, 13 март. (ТАСС). СССР терма командасининг хоккейчилари қаторасига учинчи марта жаҳон ва Европа чемпионларига бериладиган олтин медалларни олдилар. Европа командаларидан биронтаси ҳали бундай ғалабага эришган эмас. Шанба куни кечқурун Швеция терма командаси канадалик хоккейчиларни 6:4 ҳисоби билан ютгандан кейин, СССР терма командасининг чемпионлик номини олганлиги маълум бўлди.

БУХОРО АРАБЛАРИ ШЕВАСИНИНГ ЛУҒАТИ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС мухбири). Совет шарқшунослари Ленинград университетининг профессори И. Н. Винников тузган «Бухоро араблари шевасининг луғати»га араб диалектологиясига қўшилган жуда катта ҳисса, деб баҳо бердилар. Илмий совет 1964 йилги энг яхши илмий асарлар учун ўтказилган конкурс якунларига қараб, бу монографияни биринчи мукофот билан тақдирлади.

Олим Ўрта Осиёга тўрт марта экспедиция билан бориб, маҳаллий араб аҳолиси орасида бир йилча яшади, шунинг натижасида лексикага, фольклорга ва этнографияга тааллуқли жуда катта материал тўплашга ҳамда шу материални анализ қилиб чиқишга муваффақ бўлди. Луғат автори Бухоро арабларининг шевасини умуман семитология учун катта аҳамиятга эгадир деб таърифлайди. Бошқа тилларда (ўзбек ва тожик тилларида) сўзлашувчи муҳитнинг жонли араб тилига қай хил ва қай даражада таъсир ўтказганлиги луғатда кўрсатиб берилган.

ЯХШИ ТАШАББУС

Бўка район халқ маорифи бўлими ва Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ташаббуси билан Бўка қишлоғида олий ўқув юртларига кирувчилар учун 4 ойлик тайёрлов курси очилди.

Ҳозир бу курсга 100 га яқин йигит-қиз қатнашяпти. Педагогика институти ўқитувчилари адабиёт, тарих, химия, физика, математика фанларидан амалий машғулотлар ўтказаётирлар.

Т. СОЛИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: **18.00 — Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Бўридан қўрқмаймиз** (болалар учун хореографик миниатюра), 18.35 — **Инглиз тили** (болалар учун), 18.40 — **Бир минутда 300 минг ҳисоблов** (репортаж), 19.05 — **Бир қарич ер** (бадиий фильм).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар,** 20.50 — **Ҳиндистон рақслари,** 21.30 — **Наби Ғаниев** («Совет киноси усталари» циклидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.30 — **Адабий топишмоқ** (мактаб ўқувчилари учун), 20.05 — **Тошкент янгиликлари,** 20.15 — **Хотин-қизлар учун.**

Рус тилида: 20.35 — **Мен ва ака-укаларим,** Октябрь номли (ҳужжатли фильмлар), 21.15 — **Тошкент янгиликлари,** 21.25 — **Поддубни лапарлари** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/III да **Майсаранинг иши,** 17/III да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/III да **Қонли сароб,** 17/III да **Сарвқомат дилбарим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/III да **Жон қизлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва давлат циркининг қизиқчи артистлари иштирокида **«Ҳазилни қўйинг»** деган томоша ва бошқа номерлар.

КИНО

САНЪАТ САРОЙИДА — кеч соат 9 да кенг экранли бадиий фильм **Оптимистик трагедия.**

Қора кўзойнак — НАВОИЙ НОМЛИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1, 3, 5 ва кеч 7 да).

Австралиялик хотин излайди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Иваннинг болалик чоғи — НАВОИЙ НОМЛИ (эрталаб соат 10 да).

Ўзбекистон халқ хўжалиги кенгаши Транспорт бошқармасининг

3-АВТОБАЗАСИГА

«ГАЗ-53 ф» автомашиналари учун 1, 2, 3-класс **шоферлар** (меҳнат ҳақи ишбай-премиал асосда тўланади), **авторемонтчи слесарлар, мисгар, электромонтёр,** карбюратор ва дизель двигателларини ремонт қилувчи **автослесарлар, шиномонтажчи слесарь**

кèрак

Тошкент шаҳар, Носиров кўчаси, 175-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (8, 9-автобуснинг «Тўқимачилик-трикотаж фабрикаси», 2-трамвайнинг «Победа» парки остановкаси).

ТОШКЕНТ «ХЛАДОКОМБИНАТИ»га

мороженое тайёрлаш учун **хотин-қиз ишчилар**

керак

Меҳнат ҳақи ишбай асосида тўланади.

Тошкент шаҳар, Воровский кўчаси, 6-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин («Мелькомбинат» ёнида).

Қорасарой кўчаси, Сариқсув проезд, 96-уйда турувчи **Собир Орифжонов**нинг Собир Раҳимов кўчаси, Қоратов проезд, 23-уйда турувчи Тўхтапурат Раҳимжоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

1-Жуковский тупик, 8-уй, 10-квартирада турувчи **Анна Семёновна Донская**нинг шу квартирада турувчи Карим Ҳабибулович Донскойдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Гвардия полковниги Хўжаев кўчаси, 11-переулок, 4-уйда турувчи **Эдуард Фёдорович Бабакаев**нинг Фрунзе кўчаси, 24-уйда турувчи Людмила Антоновна Бабакаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, Дала проезд, 2-тупик, 2-уйда турувчи **Лутфи Турсунова**нинг Қобил Турсуновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—31936. Партия турмуши бўлими—26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 08527. Индекс 64969. Нашр. № 1719.